

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони

**СДРУЖЕНИЕ "МЕСТНА ИНИЦИАТИВНА ГРУПА
ЛЯСКОВЕЦ – СТРАЖИЦА"**

УСЛОВИЯ ЗА КАНДИДАТСТВАНЕ¹

с проектни предложения за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по
ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014-2020
чрез подхода **ВОДЕНО ОТ ОБЩНОСТИТЕ МЕСТНО РАЗВИТИЕ**

**Процедура чрез подбор на проектни предложения с няколко крайни
срока за кандидатстване:**

СНЦ „МИГ –Лясковец-Стражица“

СТРАТЕГИЯ ЗА ВОМР

Мярка МИГ6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности”.

М06 Развитие на стопанства и предприятия (член 19)

Процедура №BG06RDNP001-19.154

Съдържание

1.Наименование на програмата:.....	8
2.Наименование на мярката :	10

¹ МИГ си запазва правото да извършва промени в Условиата за кандидатстване в съответствие с разпоредбите на чл. 26, ал.7 от ЗУСЕСИФ и чл. 46а, ал. 6 от Наредба № 22/14.12.2015 г. но МЗХГ.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

3.Наименование на процедурата:	10
4.Измерения по кодове :	10
5.Териториален обхват:	10
6.Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати :	11
7.Индикатори:	12
8.Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата :	14
9.Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:	15
10.Процент на съфинансиране	15
11.Допустими кандидати	15
12.Допустими партньори (ако е приложимо) :	19
13.Дейности , допустими за финансиране:	19
14.Категории разходи, допустими за финансиране	24
15.Допустими целеви групи (ако е приложимо) :	29
16.Приложим режим на минимални/държавни помощи.....	29
17.Хоризонтални политики.....	34
18.Максимален срок за изпълнение на проекта	36
19.Ред за оценяване на концепцията за проектни предложения:	36
20.Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:	36
21.Ред за оценяване на проектните предложения.....	37
22.Критерии и методика за оценка на проектните предложения :	43
23.Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения :	44
24.Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване :	53
25.Начален и краен срок за подаване на проектните предложения :	58
26.Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения :	58
27. Допълнителни въпроси и разяснения във връзка с Условието за кандидатстване:	58
28.Приложения към Условието за кандидатстване :	61

ОБЯСНИТЕЛНИ БЕЛЕЖКИ

Авансово плащане	Плащане по смисъла на чл. 63 от Регламент (ЕС) № 1305/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г.
-------------------------	--

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

	относно подпомагане на развитието на селските райони от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони (ЕЗФРСР) и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1698/2005 на Съвета (ОВ, L 347/487 от 20 декември 2013 г.)
Административен договор	Договор по смисъла на § 1, т. 1 от допълнителните разпоредби на Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, който съдържа изрично волеизявление на изпълнителният директор на РА за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ със средства по ПРСР 2014 – 2020 г.
Административни проверки	Проверки съгласно условията и разпоредбите на чл. 48 от Регламент за изпълнение (ЕС) № 809/2014 на Комисията от 17 юли 2014 г. за определяне на правила за прилагането на Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 227/69 от 31 юли 2014 г.).
Административно съответствие	Съответствие с формалните изисквания към документите, които включват: срок на подаване, комплектованост, спазване на изискуемата форма, валидност и други, определени в наредбата и в насоките за кандидатстване по съответната процедура.
Възстановим ДДС	ДДС, подлежащ на възстановяване от компетентен орган по приходите съгласно разпоредбите на ЗДДС, и представлява недопустим разход по Наредба №22/2015 г.
Дейност	Проект, договор, споразумение или друг механизъм, избран съгласно заложените в ПРСР 2014 – 2020 г. критерии, предвид постигането на поставените цели в ПРСР 2014 – 2020 г.
Заинтересована страна	Група лица с общ интерес и възможности, свързани с реализиране на стратегия за ВОМР, включително и като потенциални получатели на финансова помощ и ползватели на резултати от нейното изпълнение.
Изкуствено създадени условия	Всяко установено от Държавен фонд „Земеделие“ - Разплащателна агенция (ДФЗ-РА) или друг компетентен орган условие по смисъла на чл. 60 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 на Европейския парламент и на Съвета по отношение на интегрираната система за администриране и контрол, мерките за развитие на селските райони и кръстосаното съответствие (ОВ, L 227/69 от 31 юли 2014 г.) - инвестиции, за които е установена функционална несамостоятелност и/или изкуствено създадени условия за получаване на помощта с цел осъществяване на

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

	предимство в противоречие с целите на мярката.
Инвестиционен проект	Проект по смисъла на Закона за устройство на територията и Наредба № 4 за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.), предназначен за строителството на обекта/ите, включени в проекта.
Инвестиция или инвестиционни разходи	Средствата, вложени за придобиване на активи, включително услугите по придобиването им.
Интензитет на помощта	Съотношението на публичното финансиране спрямо допустимите разходи по проекта, изразено в процент.
Кандидат	Лице, подало проектно предложение към стратегия за BOMP.
Междинно плащане	Плащане за обособена част от одобрената и извършена инвестиция.
Минимална помощ	Помощта по смисъла на § 1, т. 15 от допълнителната разпоредба на Закона за държавните помощи.
Мярка	Съвкупност от дейности, способстващи за прилагане на приоритетите на СВOMP, подхода BOMP и програмите, финансиращи СВOMP
Невъзстановим ДДС	ДДС, неподлежащ на възстановяване от компетентен орган по приходите съгласно разпоредбите на ЗДДС, и представлява допустим разход по Наредба №22/2015 г.
Независими оферти	Оферти, подадени от лица, които не се намират в следната свързаност помежду си или спрямо кандидата: а) едното участва в управлението на дружеството на другото; б) съдружници; в) съвместно контролират пряко трето лице; г) участват пряко в управлението или капитала на друго лице, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните; д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице; е) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице – физическо или юридическо; ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото.
Непредвидени разходи	Разходи, възникнали в резултат на работи и/или обстоятелства, които не са могли да бъдат предвидени при първоначалното проектиране. Същите водят до увеличаване на количествата, заложили предварително в количествените сметки към проекта, и/или до нови строително-монтажни работи, за които са спазени условията за допустимост на разходите, предназначени за

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

	постигане на целите на проекта. В случаите на кандидати, които са възложители по чл. 5 и 6 от Закона за обществените поръчки, новите строително-монтажни работи следва да бъдат възлагани по реда на Закона за обществените поръчки в случаите, когато не са допуснати изключения.
Непреодолима сила или извънредни обстоятелства	Обстоятелства по смисъла на чл. 2, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1306/2013 г.
Нередност	Всяко нарушение на правото на ЕС или на българското законодателство, произтичащо от действие или бездействие на икономически оператор, участващ в прилагането на европейските структурни и инвестиционни фондове, което има или би имало за последица нанасянето на вреда на бюджета на Съюза чрез начисляване на неправомерен разход в бюджета на Съюза.
Оперативни разходи	Административните разходи и разходите, свързани с поддръжка, наеми, застраховка, текущ ремонт с поддръжка и експлоатация на активите.
Обем на договора	Стойността на изплатената по договора финансова помощ.
Обикновена подмяна	Разходи за замяна на активи, които не водят до качествени или количествени изменения/подобрения на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите.
Обособена част от инвестицията	Завършен етап на изпълнение на инвестицията, който е обособен и е доведен до самостоятелна степен на завършеност.
Операция	Понятие по смисъла на чл. 2, т. 9 от Регламент (ЕС) № 1303/2013.
Очевидна грешка	Писмена грешка, грешка в пресмятането или други подобни очевидни неточности, която може да бъде непосредствено установена при техническа проверка на информацията, съдържаща се в документите.
Получател на финансова помощ	Бенефициент по смисъла на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.
Принос в натура	Предоставяне на земя или друг недвижим имот, оборудване или суровини, проучване или професионална работа или неплатен доброволен труд, за които не са правени плащания, подкрепени от фактура или друг еквивалентен на фактура платежен документ.
Проверка на място	Проверка по смисъла на Регламент (ЕС) № 809/2014.
Проект	Заявление за кандидатстване заедно с всички приложени към

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

	него документи, както и съвкупността от материални и нематериални активи и свързаните с тях разходи, заявени от кандидата и допустими за финансиране по ПРСР 2014 – 2020 г. Специфичен набор от координирани дейности, които се предприемат от кандидата за постигане на конкретни цели в определен период от време с определен бюджет.
Продължителност на неизпълнение	Преценява съобразно времето, през което траят последиците или възможността за отстраняване на тези последици по приемлив за успешното изпълнение на проекта начин.
Публична финансова помощ	Всеки обществен дял във финансирането на дейности, източник на който е бюджетът на държавата, на регионалните или местните власти, на Европейската общност, както и всеки подобен разход. Всеки дял във финансирането на дейности, чийто произход е бюджетът на обществени юридически лица или сдружения на една или повече регионални или местни власти, ще се разглежда като обществен дял.
Разходи за консултантски услуги, свързани с подготовка и управление на проекта	Разходи, извършени преди подаване на проектното предложение и такива по време на изпълнение на проекта, които включват подготовка на проектното предложение и подготовка на искането за плащане, включително отчитане и управление на проекта.
Рефинансиране на лихви	Възстановяване на извършените разходи за лихви по заеми.
Референтен разход	Цени и пределни стойности, ползвани от РА за сравняване при определяне основателността на разходите за различни инвестиции и/или общи разходи, определени чрез сравнение с цени на националния пазар или в други държави - членки на Европейския съюз.
Степен на неизпълнение на проекта	Преценява се съобразно последствията от неизпълнение на дейността и отражението върху целия проект и/или неизпълнението на определените в проекта индикатори.
Съпоставими оферти	Оферти, които отговарят на запитване за оферта на кандидата и съдържат: а) общ капацитет на оборудването – в случаите, когато се кандидатства за разходи за закупуване на оборудване, съставени от различни съоръжения и/или оборудване; б) количествено-стойностни сметки – в случаите, когато се кандидатства за разходи за извършване на строително-монтажни работи.
Текущ ремонт	Подобряването и поддържането в изправност на сградите,

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

	постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата; б) извършват дейности, като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.
Терен	Част от земната повърхност, за която с инвестиционен проект се предвиждат дейности по устройство – застрояване, озеленяване и благоустрояване.
Техническа спецификация	Документ, в който се определят изисквания към характеристики на стоката, услугата или строителството.
Транспортни средства	Моторни превозни средства, които не позволяват използването им за други цели освен изключително и само за осъществяване на дейности за предоставяне на социални услуги и оборудвани за целите на инвестицията
Уязвими групи	Под уязвими групи по настоящата процедура ще се разбират лица, изправени пред по-висок риск от бедност и социално изключване, описани в Стратегия за ВОМР на МИГ и подробно в Приложение 4 от Стратегия за ВОМР на МИГ.
Финансова помощ	Безвъзмездна финансова помощ по смисъла на Закона за управление на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове.
Функционална несамостоятелност	Искуствено разделяне на производствените и технологичните процеси в различни проекти с цел усвояване на средства над максималния размер на общо допустимите разходи по мярката
Частичен отказ за финансиране	Отказът да се финансират част от заявените разходи на кандидата, които са включени в проект, одобрен за подпомагане по ПРСР 2014 – 2020 г.

СПИСЪК НА СЪКРАЩЕНИЯТА

БФП	Безвъзмездна финансова помощ
ЕС	Европейски съюз
ЗУСЕСИФ	Закон за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове, обн., дв, бр. 101 от 22.12.2015 г.
ДФЗ	Държавен фонд „Земеделие“

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

РА	Разплащателна агенция
ИСУН 2020	Информационната система за управление и наблюдение на структурните инструменти на ЕС в България
Наредба № 22	Наредба № 22 от 14 декември 2015 г. за прилагане на подмярка 19.2 "прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие" на мярка 19 "водено от общностите местно развитие" от програмата за развитие на селските райони за периода 2014 - 2020 г.
ВОМР	Водено от общностите местно развитие
СМР	Стратегия за местно развитие
МИГ	Местна инициативна група
ПРСР	Програма за развитие на селските райони
УО	Управляващ орган
СВОМР	Стратегия за Водено от общностите местно развитие
ДДС	Данък добавена стойност
ДФЕС	Договор за функциониране на Европейския съюз
ЕСИФ	Европейски структурни и инвестиционни фондове
ЕЗФРСР	Европейски земеделски фонд за развитие на селските райони
ЗДДС	Закон за данък добавена стойност
ЗЕЕ	Закон за енергийната ефективност
ЗЕУ	Закон за електронното управление
ЗОП	Закон за обществените поръчки
ЗООС	Закон за опазване на околната среда
ЗПЗП	Закон за подпомагане на земеделските производители
ЗУТ	Закон за устройство на територията
КЕП	Квалифициран електронен подпис
КСС	Количествено-стойностни
МЗХГ	Министерство на земеделието, храните и горите
ОВ	Официален вестник на ЕС
ПРСР 2014 – 2020 г.	Програма за развитие на селските райони за периода 2014 – 2020 г.
ПМС	Постановление на Министерски съвет
РУО	Ръководител на управляващият орган
СМР	Строително-монтажни работи
ИС РМП	Информационна система Регистър за минималните помощи
ОПРР	Оперативна програма „Региони в растеж“
КППП	Комисия за подбор на проектни предложения
ПМС 189 от 2016 г.	Постановление на Министерски съвет № 189 от 28 юли 2016 г. за определяне на национални правила за допустимост на разходите по програмите, съфинансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове, за програмен период 2014 – 2020 г.
ПМС 160 от	Постановление на Министерски съвет № 160 от 1 юли 2016 г. за

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

2016 г.	определяне правилата за разглеждане и оценяване на оферти и сключването на договорите в процедурата за избор с публична покана от бенефициенти на безвъзмездна финансова помощ от Европейските структурни и инвестиционни фондове.
---------	--

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

1.Наименование на програмата:

ПРОГРАМА ЗА РАЗВИТИЕ НА СЕЛСКИТЕ РАЙОНИ 2014 -2020 г.

2. Наименование на приоритетната ос:

Мярка 19 „Подкрепа за местно развитие по LEADER (BOMP — Водено от общностите местно развитие)“.

Подмярка 19.2 „Прилагане на операции в рамките на стратегии за водено от общностите местно развитие“.

3.Наименование на процедурата:

Процедура чрез подбор на проектни предложения с няколко крайни срока за кандидатстване BG06RDNP001-19.154., Мярка МИГ6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“.

Изпълнението на настоящата процедура се извършва чрез процедура на подбор на проектни предложения в съответствие с чл. 25, ал. 1, т. 1 от ЗУСЕСИФ.

Кандидатстването по настоящата процедура се осъществява въз основа на проектни предложения, които се оценяват в съответствие с критериите, описани в настоящите Условия за кандидатстване.

4.Измерения по кодове :

Измерение 01 Област на интервенция: 097 Инициативи за воденото от общностите местно развитие в градски и селски райони

Измерение 02 Форма на финансиране: 01 Безвъзмездни средства

Измерение 03 Тип на територията: 07 Не се прилага

5.Териториален обхват:

Територия на общините Лясковец и Стражица:

град Лясковец, село Джулюница, село Добри дял, село Драгижево, село
Козаревец, село Мерданя, град Стражица, село Асеново, село Балканци,
село Благоево, село Бряговица, село Виноград, село Владислав, село
Водно, село Горски Сеновец, село Железарци, село Кавлак, село Камен, село
Кесарево, село Лозен, село Любенци, село Мирово, село Николаево, село
Нова Върбовка, село Ново градище, село Царски извор, село Сушица, село Теменуга

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

6.Цели на предоставяната безвъзмездна финансова помощ по процедурата и очаквани резултати :

Цели:

Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към:

- ✓ Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги);
- ✓ Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);
- ✓ Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.;
- ✓ Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
- ✓ Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

Съотносимост на мярката с целите и приоритетите на СВОМР на МИГ:

Цел 1:

Развитие на конкурентноспособна икономика и селско стопанство, базирани на стимулиране на предприемачеството, разнообразяване на дейностите и въвеждане на иновации в производствата.

Приоритети:

- ✓ Укрепване на териториалната конкурентноспособност на местната икономика, осигуряване на възможностите за създаване на местен бизнес вкл. и чрез развитие на туризма, местна марка и местни продукти.
- ✓ Подобряване нивото на оцеляване на микропредприятията, включително чрез насърчаване на предприемачеството, повишаване на производителността и фокусиране върху иновациите чрез въвеждането им в практиката.

Специфични цели:

- ✓ повишаване на териториалната конкурентноспособност;
- ✓ подпомагане диверсификацията на местната икономика;
- ✓ брандиране на местна марка и местни продукти;
- ✓ стимулиране на местното предприемачество;
- ✓ въвеждане на иновации в местни производства;
- ✓ подобряване конкурентноспособността на местната икономика

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

Принос на мярката по отношение на ЕЗФРСР:

- ✓ Развитие и стимулиране на предприемачество и устойчив бизнес;
- ✓ Развитие на териториална идентичност, маркетинг и марки на база на специфичния териториален потенциал и продукти от местен характер;

Съотносимост на мярката с приоритетите на ЕС за развитие на селските райони:

Приоритет 6:

- ✓ Подкрепа за социална интеграция, намаляване на бедността и икономическо развитие на селските райони;

Цели на ПРСР 2014-2020:

- ✓ Третата цел: стимулиране на социално-икономическото развитие на селските райони с цел развитие икономическия потенциал, съхраняване на демографския потенциал и принос за социално включване на уязвими групи и ромите, икономическо възстановяване и овладяване на процеса на обезлюдяване и социално изключване.

Очаквани резултати:

Подпомагането на инвестициите в неземеделски дейности, насочени към развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги), производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз, развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др., производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление и развитие на занаяти и други неземеделски дейности е от съществено значение за развитието на конкурентоспособността на селските райони.

Насърчаването на инвестиционните дейности ще подпомогне създаването на заетост и ще ускори диверсификацията на неземеделските дейности на територията на МИГ.

Процедурата ще подпомогне развитието на технологиите в областта на „зелената икономика“, включително намаляване на вредните емисии и отпадъците, в изпълнение на политиката за опазване на околната среда.

Чрез финансовата подкрепа ще се подпомогне включването на иновациите в производствените дейности на предприятията в селските райони.

По мярката ще се подкрепят до 10 проекта, които се очаква да създадат до 20 работни места, вкл. за жени.

7.Индикатори:

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

Мярка МИГ 6.4.1. „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности			
Индикатор	Мерна единица	Цел до края на СМР	Източник на информация
Брой проекти, финансирани по мярката	Брой	10	База данни
Брой бенефициенти, подпомогнати по мярката	Брой	10	База данни
Общ обем на публичния принос в инвестициите	Лева	600 000	Мониторинг База данни
Проекти на кандидати до 40 години включително, вкл. на жени	Брой	5	Мониторинг База данни
Проекти, които предвиждат инвестиции за развитие производството на крайни продукти	Брой	10	Мониторинг База данни
Проекти, включващи инвестиции в иновации	%	50	База данни
Проекти за инвестиции в услуги в селата	%	50	База данни
Дял на проектите, включващи инвестиции в производствена дейност в микропредприятия	%	50	Мониторинг База данни
Дял на проектите предвиждат работни места за представители на уязвимите групи	%	100	Мониторинг База данни
Проекти, създаващи модели или свързаност между дейности по други мерки на СМР	Бр.	5	Мониторинг База данни
Дял на проектите, предвиждащи мерки, свързани с опазването на околната среда	%	50	Мониторинг База данни
Брой подпомогнати нови туристически дейности	Бр.	5	Мониторинг База данни
Дял на успешно приключилите проекти	%	100	Мониторинг База данни
Създадени работни места, вкл. за жени	Брой	20	Мониторинг База данни
Проекти с предвидена устойчивост	Брой	4	Мониторинг База данни
Дял на проектите с включване на хора с увреждания	%	50	Мониторинг База данни
Създадена общ бранд в сферата на туризма и местните продукти	Бр.	1	Мониторинг База данни
Повишен достъп до финансиране за микропредприятията	%	100	Мониторинг База данни
Подобрени условия за икономическо развитие и предприемачество	%	100	Мониторинг База данни

Финансирането на проекти чрез одобрената стратегия следва да допринесе в максимална степен за постигането на индикаторите по мярката. МИГ ще наблюдава и контролира качеството на изпълнението на Стратегията за ВОМР, като следи степента на постигане на определените с участието на местната общност индикатори.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Всеки кандидат трябва да включи в секция 8 във Формуляра за кандидатстване индикаторите за изпълнение и резултат, които ще постигне с изпълнението на конкретния проект.

Всеки индикатор, включен в проектното предложение, трябва да бъде количествено определен с положителна целева стойност, различна от “0”. Заложеното количество трябва да съответства на описанието на включените в проекта дейности и кореспондиращите им разходи.

Внимание!

За индикатори с целева стойност в процент, кандидатите следва да отбележат брой в зависимост от това дали проектното предложение допринася за постигането на конкретния индикатор.

Стойността на индикаторите в процент ще се измерва от МИГ в края на изпълнението на Стратегията за BOMР.

В случай, че във Формуляра за кандидатстване не са включени приложимите индикатори за изпълнение и резултат и/или заложената целева стойност на индикаторите е нула, оценителната комисия ще изиска от кандидата пояснителна информация.

За индикатори с целева стойност в процент, в секция 8 във Формуляра за кандидатстване, кандидатите следва да отбележат **брой**² в зависимост от това дали проектното предложение допринася за постигането на конкретния индикатор.

Заложените индикатори трябва да съответстват на описанието на включените в проекта дейности и кореспондиращите им разходи.

8.Общ размер на безвъзмездната финансова помощ по процедурата :

---

² Пример 1.: Ако кандидата смята, че по проекта ще създаде работни места, следва да се отбележи броя.

Пример 2.: Ако например, кандидата внася проект с дейности, които предвиждат инвестиции за развитие производството на крайни продукти, следва да отбележи: 1 брой.

Пример 3: Ако кандидата ще създаде работни места за жени, следва да отбележи броя.

Пример 4: Ако кандидата чрез проекта е за инвестиции в услуги в селата, следва да отбележи: 1 брой.

Пример 5: Ако кандидата въвежда иновации, следва да отбележи: 1 или 2 (колко са на брой)

Пример 6: Ако кандидата въвежда нови туристически дейности, следва да отбележи: 1 или 2 (колко са на брой)

Пример 7: Ако кандидата предвижда в проекта включване на уязвими групи, следва да отбележи: или %

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

Общ размер на безвъзмездната финансова помощ	Финансиране от Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони	Национално съфинансиране
Общо: 600 000 лв. 100%	540 000 лв. 90%	60 000 лв. 10%

Забележка: В случай, че има неусвоен бюджет след първи прием на проектни предложения, максималният размер на безвъзмездната финансова помощ за втори прием е в съответствие с неусвоения бюджет от първия.

9. Минимален (ако е приложимо) и максимален размер на безвъзмездната финансова помощ за конкретен проект:

Минимумът на общите допустими разходи за един проект е 10 000 лева.
 Максимумът на общите допустими разходи за един проект е 100 000 лева.
 Минималният размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект е 7500.00 лв.
 Максималният размер на безвъзмездната финансова помощ за един проект е 75 000.00 лв., в случай че са изпълнени условията в т.10 „Процент на съфинансиране“.

10. Процент на съфинансиране:

Интензитет на подпомагане.

Финансовата помощ не може да надвишава 75% от общите допустими разходи и при спазване на правилата за „минимална помощ“ при спазване на условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

Важно!

Съфинансиране от бенефициента: Разликата между пълния размер на допустимите за финансово подпомагане разходи и размера на безвъзмездната финансова помощ се осигурява от кандидата. Участието на кандидата може да бъде само в парична форма.

11. Допустими кандидати:

Допустимите получатели:

- Земеделски стопани, регистрирани по закона за Закона за подпомагане на земеделските производители.
- Микропредприятия, регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

Търговския закон, Закона за кооперациите;

- Физически лица, регистрирани по Закона за занаятите.

Кандидатът/получателят на финансова помощ трябва да има постоянен адрес - за физическите лица, и седалище и адрес на управление и да осъществява дейностите по проекта на територията на общините Лясковец и Стражица.

Важно:

В Раздел 24 „Списък на документи, които се подават на етап кандидатстване“ са посочени документите, които трябва да се приложат, за да се удостовери допустимостта на кандидата. Условието, за които не е предвиден документ, се проверяват служебно.

Критерии за допустимост на кандидатите:

11.2. Критерии за допустимост на кандидатите:

1/ Кандидатите трябва да имат седалище за едноличните търговци и юридическите лица или съответно постоянен адрес за физическите лица на територията на община Лясковец и община Стражица.

2/ Кандидатите трябва да бъдат микропредприятия.

3/ Кандидатите по т.11.1.2. (земеделски стопани/земеделски производители) към датата на подаване на проектното предложение трябва да отговарят на следните условия:

а/ да са регистрирани като земеделски стопани съгласно чл.7, ал.1 от Закона за подпомагане на земеделските производители, и

б/ минималният стандартен производствен обем на земеделското им стопанство да е не по-малко от 8000 евро, което се доказва с:

- Декларация (по образец) за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството през текущата стопанска година към момента на кандидатстване :

- регистрация на обработваната от кандидата земя и отглежданите животни в Интегрираната система за администриране и контрол; или

- документ за собственост или ползване на земята или заповеди по чл. 37 в, ал. 4, 10 и 12 от Закона за собствеността и ползването на земеделските земи, която участва при изчисляването му; или

- анкетните формуляри от анкетна карта/анкетни карти на земеделския стопанин, издадени по реда на наредбата по § 4 от преходните и заключителни разпоредби на Закона за подпомагане на земеделските производители за създаване и поддържане на регистър на земеделски стопани.

в/ Да бъдат регистрирани като еднолични търговци или юридически лица по Търговския закон или Закона за кооперациите.

4/ Кандидатите по т.11.1.3. (занаятчии) към датата на подаване на проектното предложение трябва да отговарят на следните условия:

а/ Да са регистрирани по Закона за занаятите в Регионалната занаятчийска камара;

б/ да отговарят на изискването на чл.4 на Закона за занаятите (чл.4 Занаятчиите упражнява

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

занаята след вписване в регистър БУЛСТАТ по реда на чл. 3, ал. 1, т. 6 или 9 от Закона за регистър БУЛСТАТ, с изключение на занаятчиите, които не са самостоятелно заети лица.)
в/ Да представят Свидетелство за калфа или майсторско свидетелство, или свидетелство за придобита II или III степен на професионална квалификация в институции от системата на професионалното образование и обучение или диплома за висше образование, съответстващо на занаята, който иска да упражнява.

ВАЖНО: В Раздел 24 „Списък на документи, които се подават на етап кандидатстване“ са посочени документите, които трябва да се приложат, за да се удостовери допустимостта на кандидата. Условието, за които не е предвиден документ, се проверяват служебно

Критерии за недопустимост на кандидатите:

1. Съгласно чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ в процедура чрез подбор не могат да участват и безвъзмездна финансова помощ не се предоставя на лица, за които са налице обстоятелства за отстраняване от участие в процедура за възлагане на обществена поръчка съгласно чл. 54 от ЗОП или които не са изпълнили разпореждане на ЕК за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ.

Кандидатите са длъжни да декларират, че не попадат в някоя от категориите, посочени в чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ и чл. 7 от Постановление № 162 на Министерския съвет от 2016 г. за определяне на детайлни правила за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по програмите, финансирани от Европейските структурни и инвестиционни фондове за периода 2014 – 2020 г. (ПМС № 162/2016 г.)

2. Потенциалните кандидати не могат да участват в процедурата за подбор на проектни предложения и да получат БФП, в случай че:

2.1. са осъдени с влязла в сила присъда, освен ако са реабилитирани, за престъпление по чл. 108а, чл. 159а - 159г, чл. 172, чл. 192а, чл. 194 - 217, чл. 219 - 252, чл. 253 - 260, чл. 301 - 307, чл. 321, 321а и чл. 352 - 353е от Наказателния кодекс;

2.2. са осъдени с влязла в сила присъда, освен ако са реабилитирани, за престъпление, аналогично на тези по т. 1, в друга държава членка или трета страна;

2.3. имат задължения за данъци и задължителни осигурителни вноски по смисъла на чл. 162, ал. 2, т. 1 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс и лихвите по тях, към държавата или към Столична община или към общината по седалището на кандидата, или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът е установен, освен ако е допуснато разсрочване, отсрочване или обезпечение на задълженията или задължението е по акт, който не е влязъл в сила;

2.4. е налице неравнопоставеност в случаите по чл. 44, ал. 5 от ЗОП;

2.5. с акт на компетентен орган е установено, че:

а) са представили документ с невярно съдържание, свързан с удостоверяване липсата на основания за отстраняване или изпълнението на критериите за подбор;

б) не са предоставили изискваща се информация, свързана с удостоверяване липсата на

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

основания за отстраняване или изпълнението на критериите за допустимост или подбор;

2.6. е установено с влязло в сила наказателно постановление или съдебно решение, нарушение на чл. 61, ал. 1, чл. 62, ал. 1 или 3, чл. 63, ал. 1 или 2, чл. 118, чл. 128, чл. 228, ал. 3, чл. 245 и чл. 301 – 305 от Кодекса на труда или чл. 13, ал. 1 от Закона за трудовата миграция и трудовата мобилност или аналогични задължения, установени с акт на компетентен орган, съгласно законодателството на държавата, в която кандидатът или участникът е установен;

2.7. е налице конфликт на интереси, който не може да бъде отстранен;

2.8. обявени са в несъстоятелност или в производство по несъстоятелност, или в процедура по ликвидация, или са сключили извънсъдебно споразумение с кредиторите си по смисъла на чл. 740 от Търговския закон, или са преустановили дейността си, а в случай че кандидатът е чуждестранно лице - се намира в подобно положение, произтичащо от сходна процедура, съгласно законодателството на държавата, в която е установен;

2.9. не са изпълнили разпореждане на Европейската комисия за възстановяване на предоставената им неправомерна и несъвместима държавна помощ.

3. Основанията по т. 2.1, 2.2 и 2.7 се прилагат за лицата, които представляват кандидата.

4. Точка 2.3 не се прилага, когато размерът на неплатените дължими данъци или социално-осигурителни вноски е не повече от 1 на сто от сумата на годишния общ оборот за последната приключена финансова година.

5. Преди сключване на административния договор за предоставяне на БФП декларираните обстоятелства се доказват и се извършва проверка от РА, относно същите:

а) с официални документи, издадени от съответните компетентни органи за обстоятелствата, за които такива документи се издават, като се спазват изискванията на чл. 2, ал. 1 от Закона за електронното управление;

б) с декларации – за всички останали обстоятелства, които не са били декларирани на предходен етап, или когато е настъпила промяна във вече декларирани обстоятелства.

6. В рамките на процедурата не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултата от дейността е продукт, включен в Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз.

7. Не се дава предимство, а даденото предимство се отнема, когато бъде установено, че кандидат за подпомагане или негови членове са създали изкуствено условията след 1 януари 2014 г., необходими за получаване на това предимство, в противоречие с целите на европейското право и българското законодателство.

8. Кандидатите/бенефициентите не се подпомагат, при условие че имат изискуеми и ликвидни задължения към ДФЗ.

9. Финансовата помощ не се предоставя на кандидати/бенефициенти, които не са независими предприятия по смисъла на чл. 4, ал. 2 от ЗМСП и за които се установи, че са учредени или преобразувани след 1 януари 2014 г. с цел получаване на предимство в противоречие с целта на подмярката по ПРСР 2014 – 2020 г., включително с цел получаване на финансова помощ в размер, надвишаващ посочените по тези условия максимални размери.

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

10. По отношение обстоятелствата за отстраняване, посочени в чл. 54 от ЗОП кандидатът има право да представи доказателства, че е предприел мерки, които гарантират неговата надеждност съгласно чл. 56 от ЗОП, въпреки наличието на съответното основание за отстраняване.
11. Кандидати, за които се установи, че са земеделски стопани, които не отговарят на условията от „Критерии за допустимост на кандидатите“ и са регистрирани по Наредба № 3 от 1999 г. към датата на подаване на проектното предложение, не са допустими за подпомагане.
12. Кандидатите земеделски стопани, които не са микропредприятие, съгласно чл. 3 от ЗМСП, не са допустими за подпомагане.
13. Кандидатите микропредприятия, различни от земеделски стопани, трябва да отговарят на условието за микропредприятие съгласно дефиницията на чл. 3, ал. 3 от ЗМСП както към датата на кандидатстване с проектното предложение, така и към датата на сключване на административния договор.
14. Кандидатите земеделски стопани, които към датата на кандидатстване са микропредприятия, но към датата на сключване на административен договор вече не отговарят на условията за микропредприятие, са допустими за подпомагане при условие, че докажат съответствие с необходимите условия от „Критерии за допустимост на кандидатите“.
15. Кандидатите земеделски стопани, които не са микро предприятие съгласно чл. 3 от ЗМСП, не са допустими за подпомагане.

Важно:

- 1/ Не са допустими за подпомагане кандидати, за които се установи, че не отговарят на изискванията относно липсата на обстоятелства по чл. 12, ал. 3 и 10 на Наредба 22/2015 г. Кандидатите прилагат Декларация по образец (Приложение № 4 от документи за попълване), съответстваща на Приложение № 6 към чл. 24, ал. 1, т. 8 на Наредба 22/2015 г. (посл. изм. - ДВ, бр. 69 от 2017 г., в сила от 25.08.2017 г.).
- 2/ Финансова помощ по мярката не се предоставя на кандидати/ползватели на помощта, които не отговарят на изискванията на чл.18 от Наредба 22/2015 г.

12.Допустими партньори (ако е приложимо) :

Неприложимо

13.Дейности , допустими за финансиране:

Допустими дейности съгласно СВОМР:

Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, които са насочени към:

- ✓ Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги);
- ✓ Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);

- ✓ Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.;
- ✓ Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;
- ✓ Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

Условия за допустимост на дейностите:

1. За подпомагане по реда на тези условия кандидатите представят бизнес план по образец, който съдържа подробно описание на планираните инвестиции и дейности за 5-годишен период, а в случаите на инвестиции за извършване на СМР – за 10-годишен период. Бизнес планът трябва да показва подобряване на дейността на предприятието и да доказва икономическата жизнеспособност на проекта и предприятието чрез прилагане на планираните инвестиции и дейности и постигане на една или повече от целите на процедурата в съответствие с принципите на добро финансово управление.

2. Допустими за подпомагане са само дейности, които ще се изпълняват на територията на общините Лясковец и Стражица.

3. Проектите трябва да отговарят на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и/или Закона за водите.

Важно:

Финансова помощ не се предоставя за проекти, включващи инвестиции, които не отговарят на разпоредбите на Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие и/или Закона за водите. За доказване на съответствието на проектното предложение с екологичното законодателство задължително се прилага/т Решение за преценяване на необходимостта от извършване на оценка на въздействието върху околната среда/решение по оценка на въздействие върху околната среда/решение за преценяване на необходимостта от извършване на екологична оценка/ становище по екологична оценка/решение за преценка на вероятната степен на значително отрицателно въздействие/решение по оценка за съвместимостта/писмо/разрешително от компетентния орган по околна среда (РИОСВ/МОСВ/БД), издадени по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и/или Закона за водите (когато издаването на документа се изисква по ЗООС и/или по Закона за водите).

4. Проектите, попадащи в територии от Натура 2000, трябва да съответстват на разпоредбите на Закона за биологичното разнообразие и съответните подзаконови нормативни актове за неговото прилагане.

5. Проектите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

собственост на кандидата, към проектите се прилагат документи за учредено право на строеж върху имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение, когато е учредено срочно право на строеж – в случай на кандидатстване за разходи за СМР за изграждане на нов строеж, надстрояване и/или пристрояване на съществуващ строеж, за които се изисква разрешение за строеж съгласно Закона за устройство на територията (ЗУТ).

6. Проектите се изпълняват върху имот – собственост на кандидата, а когато имотът не е собственост на кандидата, към проектите се прилагат документи за ползване на имота за срок не по-малко от 6 години, считано от датата на подаване на проектното предложение – в случай на кандидатстване за разходи за:

а) закупуване и/или инсталиране на нови машини, оборудване и съоръжения, необходими за подобряване на производството и/или обновяване на сгради и/или помещения, за които не се изисква издаване на разрешение за строеж съгласно ЗУТ;

б) СМР извън случаите по т. 5.

7. Към проектите, включващи разходи за СМР, се прилагат:

а) заснемане на обекта/съоръжението и/или архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта, който ще се изгражда, ремонтира или обновява, когато за предвидените СМР не се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ;

б) одобрен инвестиционен проект, изработен във фаза „Технически проект” или „Работен проект” в съответствие с изискванията на ЗУТ и Наредба № 4 от 2001 г. за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти (ДВ, бр. 51 от 2001 г.), когато за предвидените СМР се изисква одобрен инвестиционен проект съгласно ЗУТ;

в) подробни количествени сметки за предвидените СМР, които са заверени от правоспособно лице;

г) влязло в сила разрешение за строеж, когато издаването му се изисква съгласно ЗУТ;

д) становище на главния архитект с подробно описание на инвестиционното намерение, че строежът не се нуждае от издаване на разрешение за строеж, когато издаването му не се изисква съгласно ЗУТ.

8. Проектите, които включват разходи за преместваеми обекти, се придружават с разрешение за поставяне, издадено в съответствие със ЗУТ.

9. Към проектите за дейностите свързани с производство се прилагат технологичен проект, схема и описание на технологичния процес и описание на годишния капацитет на предприятието по видове продукция, заложили в производствената и търговска програма на бизнес плана. Планираният размер на произведената от кандидата продукция трябва да покрива най-малко 50 на сто от капацитета на предприятието за подпомаганата дейност по технологичен проект. Минималният размер на произведената продукция се изчислява средноаритметично за срока за мониторинг.

10. Дейностите и инвестициите по проекта, за които се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация за извършване на дейността/инвестицията съгласно българското законодателство, се подпомагат само ако са представени съответните лицензи, разрешения и/или документ, удостоверяващ регистрацията, когато това обстоятелство не е проверимо

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

в публични регистри. При наличие на публичен регистър, оценителната комисия извършва служебна проверка в него за оценка на съответствието с това изискване. Това се отнася за случаите, в които подпомаганата дейност се упражнява от кандидата към датата на подаване на проектното предложение и/или за стартирането и е необходимо предварително лицензиране, разрешение и/или регистрация на дейността или на собственика/управителя.

За дейности, насочени към производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление

11. Инвестиции за производство на енергия от ВЕИ, включително проекти с инвестиции за производство на електрическа и/или топлинна енергия или енергия за охлаждане и/или производство на биогорива и течни горива от биомаса се подпомагат само, ако са за собствено потребление на кандидата и същите не надхвърлят необходимото количество енергия за покриване нуждите на предприятието. Капацитетът на инсталациите не трябва да надвишава мощност от 1 мегават.

12. Проекти за производство на биогорива и течни горива от биомаса се подпомагат при условие, че отговарят на критериите за устойчивост, определени в чл. 37-40 от Закона за енергията от възобновяеми източници.

13. При комбинирано топло- и електропроизводство капацитетът на инсталацията трябва да съответства на необходимата за дейностите на предприятието полезна топлоенергия.

14. При производство на електроенергия от биомаса инсталациите трябва да произвеждат най-малко 10 на сто топлинна енергия.

15. При производство на биоенергия кандидатът трябва да докаже наличието на суровинна база.

16. При производство на биоенергия (включително биогорива) суровините от зърнени и други богати на скорбяла култури, захарни култури, маслодайни култури, както и суровини, които могат да се използват за фуражи се ограничават до 20%. Ограниченията от 20% не се прилагат за отпадъчни продукти от тези култури, които не се използват за фуражи.

17. Към проектното предложение се прилага анализ, удостоверяващ изпълнението на условията по т. 11 - 16, изготвен и съгласуван от правоспособно лице с компетентност в съответната област.

18. Финансова помощ не се предоставя, ако за същите инвестиционни разходи кандидатът е получил публична финансова помощ от държавния бюджет или от бюджета на ЕС.

19. Дейностите по проект, насочен към предоставяне на социални услуги в общността, съгласно чл. 36, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за социално подпомагане трябва да съответстват на стратегията на Община Лясковец или Община Стражица за развитие на социалните услуги.

Недопустими дейности:

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

1. В рамките на процедурата не се финансират дейности, които водят до осъществяване на селскостопанска дейност или резултатът от дейността е продукт, включен в Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз. Не се подпомагат по процедурата чрез подбор и дейности, при които резултатът от тях е продукт извън Приложение I от Договора за функционирането на Европейския съюз, и същите са допустими за подпомагане по подмярка 4.2 „Инвестиции в преработка/маркетинг на селскостопански продукти“ от мярка 4 „Инвестиции в материални активи“ от Програма за развитие на селските райони 2014-2020 г.
2. В рамките на процедурата не се финансират инвестиции насочени към дейности, които се финансират по подмярка 8.6 „Инвестиции в технологии за лесовъдство и в преработка, мобилизиране и търговията с горски продукти“ от мярка 8 „Инвестиции в развитие на горски територии и подобряване жизнеспособността на горите“.
3. Не се предоставя финансова помощ за хазарт, финансови услуги (в т. ч. извършването и предоставянето на платежни услуги), инвестиции, свързани с електронни пари (вкл. генериране на криптовалути), голф, лов и риболов, сектори и дейности, определени за недопустими в Регламент (ЕС) № 1407/2013, производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за продажба.
4. БФП не се предоставя за финансиране на разходи, които вече са финансирани със средства от ЕСИФ или чрез други инструменти на Европейския съюз в съответствие с чл. 65, параграф 11 от Регламент (ЕС) № 1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17 декември 2013 г. за определяне на общоприложими разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд, Европейския земеделски фонд за развитие на селските райони и Европейския фонд за морско дело и рибарство и за определяне на общи разпоредби за Европейския фонд за регионално развитие, Европейския социален фонд, Кохезионния фонд и Европейския фонд за морско дело и рибарство, и за отмяна на Регламент (ЕО) № 1083/2006 на Съвета (ОВ, L 347/320 от 20 декември 2013 г.), както и с други публични средства, различни от тези на бенефициента за дейностите, които се подпомагат по настоящата процедура и са за същия обект/и.
5. Не се предоставя БФП за проекти:
  - 5.1. за които има постановен административен акт по реда на Закона за опазване на околната среда и/или по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие за неodobряване осъществяването/несъгласуване на инвестиционното предложение/плана/програмата/проекта или за прекратяване на процедурата, включително и поради недопустимост спрямо режими, определени в утвърдени планове за управление на речните басейни;
  - 5.2. по които дейностите по настоящите условия за кандидатстване, включени в проектите, са били физически започнати и/или извършени преди подаване на проектното предложение, независимо дали всички свързани плащания са извършени или не;
  - 5.3. които включват инвестиции, които не отговарят на европейското и национално законодателство;

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

6. Не се подпомагат като самостоятелен проект или дейност:

6.1. събарянето на стари сгради и производствени съоръжения;

6.2. инвестициите в нематериални активи.

7. Не е допустимо за подпомагане повече от едно подадено проектно предложение.

Ако кандидат с подадено повече от едно проектно предложение, то на оценка подлежи последното входирано в ИСУН проектно предложение.

Важно:

Не се подпомагат проекти:

- за които има постановен административен акт по реда на Закона за опазване на околната среда и/ или по чл. 31 от Закона за биологичното разнообразие за неodobряване осъществяването/ несъгласуване на инвестиционното предложение/ плана/ програмата/ проекта или за прекратяване на процедурата, включително и поради недопустимост спрямо режими, определени в утвърдени планове за управление на речните басейни;
- които се извършват на терени, които подлежат на рекултивация съгласно чл. 11, ал. 1 от Закона за опазване на земеделските земи и не се изпълняват мерките, предвидени в проекта по чл. 11, ал. 2 или 3 от същия закон;
- по които дейностите по настоящите Условия за кандидатстване, включени в проектите, са били физически започнати и/ или извършени преди подаване на проектното предложение, независимо дали всички свързани плащания не са извършени;
- които след изпълнение на дейностите по проекта няма да доведат до използване на обекта на инвестицията по предназначение и/ или въвеждане на обекта на инвестицията в експлоатация в случаите, когато това е задължително съгласно ЗУТ и подзаконовите актове за неговото прилагане;
- които включват инвестиции, които не отговарят на европейското и национално законодателство.
- Инвестициите в производство на електроенергия от биомаса не се подпомагат, ако те не произвеждат 10% топлинна енергия от общо произведената енергия.

14. Категории разходи, допустими за финансиране:

За да бъдат допустими разходите по настоящата процедура за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ трябва да отговарят на следните условия:

- 1/ Да са необходими за изпълнението на проекта и да отговарят на принципите за добро финансово управление – икономичност, ефикасност и ефективност на вложените средства.
- 2/ Да бъдат извършени след датата на подаване на проектното предложение с изключение на разходите за предпроектни проучвания, такси, възнаграждение на архитекти, инженери и консултантски услуги, извършени след 1 януари 2014 г.
- 3/ За разходите да е налична адекватна одитна следа, включително да са спазени изискванията за съхраняване на документите по чл. 140 от Регламент (ЕС) № 1303/2013г.
- 4/ Да са действително извършени и платени (т.е. да е платена цялата стойност на

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

представените фактури или други първични счетоводни документи, включително стойността на ДДС), по банков път или в брой, не по-късно от датата на подаване на междинния/финалния отчет по проекта от страна на бенефициента/партньора/ите. Разходи, подкрепени с протоколи за прихващане, не се считат за допустими.

5/ Да са отразени в счетоводната документация на бенефициента чрез отделни счетоводни аналитични сметки или в отделна счетоводна система.

6/ Да могат да се установят и проверят, да бъдат подкрепени от оригинални разходооправдателни документи.

7/ Да са за реално доставени продукти и извършени услуги.

Допустими разходи се свеждат до:

Финансова помощ за материални и нематериални инвестиции, за създаване и развитие на неземеделски дейности в селските райони, включващи:

- а) Изграждане, придобиване или подобренията на недвижимо имущество;
- б) Закупуване, включително чрез лизинг на нови машини и оборудване до пазарната стойност на активите;
- в) Общи разходи, свързани с разходите за буква „а“ и „б“, например хонорари на архитекти, инженери и консултанти, хонорари, свързани с консултации относно екологичната и икономическата устойчивост, включително проучвания за техническа осъществимост;
- г) Нематериални инвестиции: придобиване и създаване на компютърен софтуер и придобиване на патенти, лицензи, авторски права и марки.

Разходите по т. „в“ не могат да надхвърлят 12 % от сумата на разходите по т. „а“, „б“ и „г“.

Условия за допустимост на разходите:

1. Закупуването на нови машини и оборудване се допуска при следните условия:

По мярка МИГ6.4 е допустимо закупуване на нови машини, съоръжения и оборудване, включително компютърен софтуер до пазарната стойност на активите, включително чрез лизинг.

Допустими са само транспортни средства, които представляват „машини“. Съгласно § 6, т. 16 от допълнителните разпоредби на Закона за движение по пътищата "Самоходна машина" е съоръжение или машина, предназначена за извършване на специфични дейности и движеща се или придвижвана по пътищата само по изключение. Такива са: електрокари, мотокари и самоходна земеделска и горска техника по смисъла на § 1, т. 12 от допълнителните разпоредби на Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника, строителните машини, верижните специални и верижните бронирани машини от Българската армия и Министерството на вътрешните работи и други подобни. Самоходната машина е малогабаритна, когато е с теглително усилие до 200 kg, максималната и скорост на движение е до 25 km/h, колеята - до 900 mm, и масата без товар - до 900 kg. Освен това „машините“ следва да отговарят на Закона за регистрация и

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

контрол на земеделската и горската техника. Съгласно чл. 2 законът се прилага за земеделска, горска техника, включително превозни средства и машини за земни работи, наричани по-нататък "техниката". „Машини за земни работи“ са самоходни или теглени колесни, верижни или крачеши машини, имащи екипировка или оборудване (работни средства), конструирани да извършват изкопни работи, товарене, транспортиране, пробиване/сондиране, разстилане, уплътняване или каналокпаене на земни, скални и други материали.

2. Допустимите „Общи разходи“ по т. г от раздел „Допустими видове разходи“ не може да превишават 12 на сто от общия размер на допустимите разходи по проекта, включени в т. „а“, „б“ и „в“ и са допустими, ако са извършени не по-рано от 1 януари 2014 г., независимо дали всички свързани с тях плащания са направени.

За общите разходи следва да се има предвид, че:

1) Общи разходи са:

а) свързани с консултации;

б) хонорари за правни услуги, архитекти, инженери;

Консултациите, по т. 1), буква „а“ състоят по разработване на бизнес план, включващ предпроектни изследвания и маркетингови стратегии, извършване на предпроектни проучвания и окомплектоване на пакета от документи, и консултантски услуги, свързани с изпълнението и отчитане на дейностите по проекта до изплащане на помощта, и не следва да надхвърлят 5 на сто от стойността на допустимите разходи.

Закупуването чрез финансов лизинг на активите е допустимо, при условие че бенефициентът на помощта стане собственик на съответния актив не по-късно от датата на подаване на заявката за плащане за същия актив.

4. В случай че разходът, за който се кандидатства с проектното предложение, е включен в списък с референтни разходи на ДФ „Земеделие“ (приложен в „Документи за информация“ към настоящите условия за кандидатстване), то кандидатът попълва посочения код на референтния разход в Таблицата за допустими инвестиции и дейности (съгласно приложен образец към документите за попълване). В този случай кандидатът представя оферта и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител и/или проучване в интернет за всяка отделна инвестиция в дълготрайни активи - с предложена цена от производителя/доставчика/строителя.

5. В случай че разходът, за който се кандидатства, не е включен в списък с референтни разходи на ДФ „Земеделие“, то кандидатът следва да извърши пазарно проучване за гарантиране на пазарна цена на съответния актив/услуга/строителство. Това условие не се отнася при кандидатстване за разходи за нормативно регламентирани такси.

6. Пазарното проучване включва осигуряването на най-малко три съпоставими независими индикативни оферти в оригинал, които съдържат наименование на оферента,

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

срок на валидност на офертата, дата на издаване на офертата, подпис и печат на оферента, подробна техническа спецификация на активите/услугите, цена в левове или евро с посочен ДДС.

7. Индикативните ценови предложения се набират по изпратено запитване за индикативна оферта (по образец), което също се прилага.

8. Оферентите, когато са местни лица, трябва да са вписани в Търговския регистър към Агенцията по вписвания, а оферентите – чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност съгласно националното им законодателство.

9. Оферентите на строително-монтажни работи, местни и чуждестранни лица, трябва да бъдат вписани в Централен професионален регистър на строителя съгласно Закона за Камарата на строителите, и да могат да извършват строежи и/ или отделни видове строителни и монтажни работи от съответната категория съгласно изискванията на чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите.

10. Участниците на пазара, предлагащи офертите, следва да декларират, че са информирани, че нямат предимство пред останалите участници при бъдещо провеждане на процедура за избор на изпълнител съгласно Постановление № 160 на МС от 01.07.2016 г., в случай че са изпълнени условията на чл. 50, ал. 2 от Закона за управление на средствата от европейските структурни и инвестиционни фондове (когато кандидатът планира да проведе процедура по реда на Постановление № 160 на МС от 01.07.2016 г.).

11. Определянето на стойността на цената за разхода, за който се кандидатства за подпомагане, се определя въз основа на критерия „най-ниска предложена цена”.

12. „Независими оферти" са оферти, подадени от лица, които не се намират в следната свързаност помежду си или спрямо кандидата:

- а) едното участва в управлението на дружеството на другото;
- б) съдружници;
- в) съвместно контролират пряко трето лице;
- г) участват пряко в управлението или капитала на друго лице, поради което между тях могат да се уговорят условия, различни от обичайните;
- д) едното лице притежава повече от половината от броя на гласовете в общото събрание на другото лице;
- е) лицата, чиято дейност се контролира пряко или косвено от трето лице - физическо или юридическо;
- ж) лицата, едното от които е търговски представител на другото.

13. В случай, че не са изпълнени условията на чл. 50, ал. 2 от ЗУСЕСИФ, т.е. кандидатът

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

не е задължен да извърши оценка на офертите и да сключи договор по правилата на ПМС № 160 с публична покана, то кандидатът при получаване на индикативните оферти по настоящия ред, следва да извърши сравняване на предложенията и да сключи договор (предварителен/окончателен) с избрания доставчик. Изборът на изпълнител се протоколира с решение. В този случай кандидатът може да избере икономически най-изгодна оферта на основание на един от следните критерии за възлагане на поръчката за доставка:

- а) най-ниска предложена цена,
- б) ниво на разходите, като се отчита разходната ефективност, включително разходите за целия жизнен цикъл,
- в) оптимално съотношение качество/цена, което се оценява въз основа на цената или нивото на разходите, както и на показатели, включващи качествени, екологични и/или социални аспекти, свързани с предмета на поръчката.

14. Договорът се сключва за услуги/работи/доставки за всеки обект на инвестицията/предмет на дейността с детайлно описание на техническите характеристики, включително с посочени марка, модел, цена в левове или евро, срок, количество и начин на доставка ведно с подробна количествено-стойностна сметка, която да е на хартиен и електронен носител. В договорите се описва ДДС.

Важно уточнение: Видът на допустимите по конкретната процедура кандидати и интензитетът на безвъзмездната финансова помощ по мярката (над 50 %) предпоставят провеждане на процедура за определяне на изпълнител по реда на ПМС 160/2016.

Когато кандидатът планира да провежда процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160/2016 г. след сключване на административния договор, той трябва да съобрази документите, които прилага, с изискванията на чл.50, ал.2 от ЗУСЕСИФ и на ПМС 160/2016 г. и не прилага документи по т.13. и т.14 по-горе.

15. Финансова помощ по реда на тази процедура се предоставя в рамките на наличните средства по Мярка МИГ6.4.1. от СВОМР на „МИГ-Лясковец-Стражица“ под формата на възстановяване на действително направени и платени допустими разходи.

Важно:

Недопустими за финансиране са разходите, съгласно чл. 21 на Наредба № 22/2015 г. на МЗХ.

Недопустими разходи по настоящите условия за кандидатстване са:

- 1. Разходи за инвестиции, които представляват обикновена подмяна;
- 2. Текущи (оперативни) разходи, включително разходи за поддръжка и наеми;
- 3. Разходи, възникнали при изпълнение на договори за лизинг, разходи за застраховки, разходи за лихви, разходи за неустойки и такси, други разходи, свързани с договора за

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

лизинг, режимни разходи;

4. Разходите за ДДС, които подлежат на възстановяване в съответствие с националното законодателство в областта на ДДС;

5. Закупуване на машини, съоръжения и оборудване втора употреба;

6. Принос в натура;

7. Инвестиция, за която е установено, че ще оказва отрицателно въздействие върху околната среда;

8. Разходи, извършени преди подаването на формуляра за кандидатстване от страна на бенефициента независимо дали всички свързани плащания са направени или не с изключение на разходи по т. „В“ от раздел „Допустими разходи“, извършени след 01.01.2014 г.;

9. Банкови и административни такси, разходи за гаранции, изплащане и рефинансиране на лихви;

10. Разходи, извършени чрез плащания в брой;

11. Закупуване на нови машини, съоръжения и оборудване, вкл. компютърен софтуер, над пазарната им стойност;

12. За разходи за СМР, извършени преди посещението на място.

13. За активи или дейности в частта им, която надвишава определените референтни разходи;

14. Разходи за проектни предложения, за които са установени изкуствено създадени условия за получаване на помощта, с цел осъществяване на предимство в противоречие с целите на мярката и/или законодателството;

17. Разходи за предоставяне на юридически и правни услуги;

18. Разходи за закупуване на животни;

19. Разходи за производство на заместители на млечни продукти.

15. Допустими целеви групи (ако е приложимо) :

Неприложимо

16. Приложим режим на минимални/държавни помощи:

Финансовата помощ се предоставя при спазване на правилата за „минимална помощ“ и условията на Регламент (ЕС) № 1407/2013 на Комисията от 18 декември 2013 година относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта de minimis.

Обосновка:

А. Предоставя се подпомагане за инвестиции в неземеделски дейности, насочени към:

- Развитие на туризъм (изграждане и обновяване на туристически обекти и развитие на туристически услуги);

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

-Производство или продажба на продукти, които не са включени в Приложение 1 от Договора за функциониране на Европейския съюз (независимо от вложените продукти и материали);

-Развитие на услуги във всички сектори (например: грижи за деца, възрастни хора, хора с увреждания, здравни услуги, счетоводство и одиторски услуги, ветеринарни дейности и услуги базирани на ИТ и др.;

-Производство на енергия от възобновяеми енергийни източници за собствено потребление;

-Развитие на занаяти (включително предоставяне на услуги, свързани с участието на посетители в занаятчийски дейности) и други неземеделски дейности.

Б. Финансовото подпомагане за дейностите по мярка МИГ6.4.1 от СВОМР на МИГ не попада в обхвата на чл. 42 от ДФЕС, тъй като дейностите са извън селскостопанския сектор. По отношение на подпомагането за развитие на селските райони, основните принципи за приложимост на правилата за държавни помощи са изложени в чл. 81 и 82 от Регламент № 1305/2013г. Съгласно чл. 81, параграф 1 от Регламент 1305/2013г., правилата за държавната помощ се прилагат по отношение на подпомагането за развитието на селските райони, отпуснати от държавите членки, когато то е извън обхвата на чл. 42 от ДФЕС. Следователно финансовото подпомагане по мярката представлява „държавна помощ“ по смисъла на чл. 107, параграф 1 от ДФЕС.

Съгласно т. „Елементи, необходими за оценка на държавните помощи“ от ПРСР 2014 – 2020 г., подкрепата по Мярка МИГ6.4.1 „Инвестиции в подкрепа на неземеделски дейности“ ще се предоставя в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013, поради което за тази мярка ще се прилага цитирания регламент. Тази помощ представлява помощ, отпускана на едно и също предприятие през даден период от време и която не надвишава определен размер, не отговаря на всички критерии по чл. 107, параграф 1 от ДФЕС и поради това не е предмет на процедурата за уведомяване.

Съгласно приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013 и чл. 7 от Закона за държавните помощи, подпомагането по тази дейност се разглежда по общите правила за държавни помощи.

В. Условия на Регламент № 1407/2013г. на Комисията от 18 декември 2013г. относно прилагането на членове 107 и 108 от Договора за функционирането на Европейския съюз към помощта „de minimis“:

1. Регламент № 1407/2013 се прилага за помощите представяни на предприятията от всички сектори с изключение на тези посочени в чл. 1 и определенията за тях в чл. 2, пар. 1 на Регламента.

Предоставянето на помощта не може да е обвързано с преференциалното използване на национални продукти спрямо вносни такива.

2. Общият размер на помощта de minimis, предоставена на едно и също предприятие, не може да надхвърля левовата равностойност на 200 000 евро за период

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

от три бюджетни години.

Общият размер на помощта *deminimis*, предоставяна на територията на Република България на едно и също предприятие, което осъществява автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, не надхвърля левовата равностойност на 100 000 евро, за период от три бюджетни години – текущата и предходните две. Тази помощ *deminimis* не може да се използва за придобиването на товарни автомобили за автомобилен транспорт.

Тези тавани се прилагат независимо от формата на помощта *deminimis* или от преследваната цел и без значение дали предоставената помощ се финансира изцяло или частично със средства, произхождащи от Съюза.

Когато с отпускането на нова помощ *deminimis* може да бъде надвишен съответния таван, никоя част от тази нова помощ не може да попада в приложното поле на Регламента.

Когато дадено предприятие извършва дейност в секторите посочени в параграф 1, букви а,б или в на чл. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, както и в един или повече сектори или дейности обхванати от цитирания регламент за таван се използва определения в член 3, параграф 2 от Регламент (ЕС) № 1407/2013, при условие че се гарантира чрез подходящи средства — чрез разделение/демаркация на дейностите или разграничаване на разходите, че дейностите в сектора посочени в параграф 1, букви а,б или в на чл. 1 от Регламент (ЕС) № 1407/2013 не се ползват от помощи *deminimis*, предоставени в съответствие с Регламент (ЕС) № 1407/2013.

3. Ако дадено предприятие изпълнява автомобилни товарни превози за чужда сметка или срещу възнаграждение, както и ако извършва и други дейности, за които се прилага таванът от 200 000 евро, таванът от 200 000 евро се прилага за предприятието, при условие, че то гарантира посредством подходящи средства, като например отделяне на дейностите или разграничаване на разходите, че помощите за дейността по автомобилни товарни превози не надвишават 100 000 евро и че помощите *deminimis* не се използват за придобиване на товарни автомобили.

4. Помощта се смята за отпусната от момента на подписване на договор за предоставяне на финансова помощ, независимо от датата на реалното плащане.

5. Размерът на получените минимални помощи се определя като сбор от помощта, за която се кандидатства и получената минимална помощ на територията на Република България от:

- ✓ предприятието кандидат;
- ✓ предприятията, с които предприятието кандидат образува „едно и също предприятие“ по смисъла на чл. 2, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;
- ✓ всички предприятия, които са се втели, слели с или са придобити от някое от предприятията, образуващи „едно и също предприятие“ с предприятието кандидат, съгласно чл. 3, пар. 8 на Регламент (ЕС) № 1407/2013;

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

✓ предприятията, образуващи „едно и също предприятие“³ с предприятието кандидат, които са се възползвали от помощ *deminimis*, получена преди разделяне или отделяне, съгласно чл. 3, пар. 9 от Регламент (ЕС) № 1407/2013.

6. Натрупването на минимални помощи, предоставени на територията на Република България в рамките на едно и също предприятие е съгласно разпоредбите начл. 5 на Регламент (ЕС) № 1407/2013:

- Когато дадено предприятие попада в приложното поле на Регламент (ЕС) № 1407/2013 помощ *deminimis* предоставена за него съгласно регламента може да се кумулира с помощ *deminimis* предоставена съгласно Регламент (ЕС) № 360/2012 на Комисията до тавана, установен в посочения регламент. Тя може да се кумулира с помощ *deminimis*, предоставяна съгласно други регламенти за такава помощ до съответния таван определен в чл. 3, пар. 2 на Регламент (ЕС) № 1407/2013.

- Помощта *deminimis* не се кумулира с държавна помощ във връзка със същите допустими разходи или с държавна помощ за същата мярка за рисково финансиране, ако чрез това кумулиране може да се надвиши най-високият съответен интензитет на помощта или размер на помощта, определен за конкретните обстоятелства на всеки отделен случай с регламент за групово освобождаване или решение, приети от Комисията. Помощ *deminimis*, която не е предоставена за конкретни допустими разходи или не може да бъде свързана с такива, може да се кумулира с друга държавна помощ, предоставена с регламент за групово освобождаване или решение, приети от Комисията.

7. При определяне на максимално допустимият размер и съответно интензитет на помощта, в конкретния случай и в конкретните обстоятелства, да се взема предвид както размера на минималната помощ, за която се кандидатства, така и общият размер на вече получена минимална помощ на територията на Република България в рамките на едно и също предприятие, независимо от това дали тази подкрепа е финансирана от местни, регионални, национални или общностни източници.

8. Праговете, посочени по-горе не могат да бъдат заобикаляни чрез изкуствено разделяне на проекти със сходни характеристики и бенефициенти.

9. За изпълнението на обстоятелствата кандидатите посочват данните за получени минимални и държавни помощи в Декларация за минимални и държавни помощи, попълнена по образец, част от Условието за кандидатстване. (Образец на декларация и

³ Съгласно чл.2, пар.2 на Регламент (ЕС) №1407/2013 едно и също предприятие“ означава всички предприятия, които поддържат помежду си поне един вид от следните взаимоотношения:

а) дадено предприятие притежава мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в друго предприятие;

б) дадено предприятие има право да назначава или отстранява мнозинството от членовете на административния, управителния или надзорния орган на друго предприятие;

в) дадено предприятие има право да упражнява доминиращо влияние спрямо друго предприятие по силата на договор, сключен с това предприятие, или на разпоредба в неговия устав или учредителен акт;

г) дадено предприятие, което е акционер или съдружник в друго предприятие, контролира самостоятелно, по силата на споразумение с останалите акционери или съдружници в това предприятие, мнозинството от гласовете на акционерите или съдружниците в това предприятие.

Предприятия, поддържащи едно от взаимоотношенията, посочени в букви а) — г), посредством едно или няколко други предприятия, също се разглеждат като едно и също предприятие.

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

указания за попълването ѝ са налични на адрес: <http://stateaid.minfin.bg/bg/page/7>).

10. Цитираните по-горе условия на регламента се проверяват на етап административно съответствие и допустимост на проектното предложение.

11. За спазването на обстоятелствата се извършва проверка в Информационна система "Регистър на минималните помощи", Публичния регистър на Европейската комисия, Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България 2007-2013 (ИСУН), Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020) и Търговския регистър.

12. Периодът, който се проверява, във връзка с натрупването на минимални помощи, е три бюджетни години текущата и предходните две. За целите на определянето на тавана, помощта се изразява като парични безвъзмездни средства. Всички използвани стойности са в брутно изражение, т.е. преди облагане с данъци или други такси.

Помощ изплащана на траншове, се сконтира към стойността ѝ към момента на нейното предоставяне. Лихвеният процент, който се използва за сконтиране, е скотовият процент, приложим към момента на отпускане на помощта. (същият може да бъде намерен на www.stateaid.minfin.bg/bg/page/424)

13. Кандидатите нямат право да подават проектни предложения по процедурата за вече реализирани дейности или такива, финансирани по друг проект, програма или каквато и да е друга финансова схема, произлизаща от националния бюджет, бюджета на Общността или друга донорска програма.

14. Последствията при неспазване на т.2 – отказване на помощта, служебно намаляване на помощта или възстановяване на неправомерно предоставена помощ.

Към Условията за кандидатстване - документи за попълване е публикуван образец на декларация и указания за попълването ѝ от кандидата .

Важно:

Преди сключване на административен договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ, ДФЗ прилага подходящи контролни механизми, които да гарантират изпълнението на всички приложими условия на Регламент № 1407/2013, включително ще извършва документална проверка на декларираните данни от одобрените кандидати в Декларацията за минимални помощи.

ДФЗ информира министъра на финансите в срок до три дни от предоставянето на всяка помощ, попадаща в обхвата на минимална помощ, чрез въвеждане на информацията в Информационна система "Регистър на минималните помощи".

Възстановяването на неправомерно предоставена минимална помощ се извършва по реда на Закона за държавните помощи. Не се разрешава предоставяне на нова минимална помощ на предприятие, което не е изпълнило решение на Европейската комисия за възстановяване на неправомерно предоставена държавна помощ и не е възстановило изцяло неправомерно получената държавна помощ. Възстановяването на

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

недължимо платените и надплатените суми, както и на неправомерно получените или неправомерно усвоени средства, ще се извършва в съответствие с установения ред, съгласно действащите нормативни актове за плащане и административния договор за безвъзмездна финансова помощ.

Ако проектното предложение на кандидат бъде одобрено и той подпише административен договор за предоставяне на финансова помощ, е длъжен да съхранява документацията относно получената помощ *de minimis* за период от 10 бюджетни години, считано от датата на която е предоставена последната индивидуална помощ по схемата и да я предоставя на ДФЗ при поискване в срок от 5 работни дни.

След публикуване от МИГ на Условието за кандидатстване не са допустими изменения, които могат да повлияят на съответствието на процедурата с изискванията на Регламент на Комисията (ЕС) № 1407/2013.

17.Хоризонтални политики :

Не се предоставя финансова помощ за проектни предложения, които не са в съответствие с политиката на ЕС за равенство между половете, недискриминация и устойчиво развитие. При приема и при оценяването на проектните предложения ще се спазват следните основни принципи:

Равенство между половете и липса на дискриминация:

Прилагане на принципа на равенство между половете:

Принципът за равенство между половете ще бъде последователно интегриран в прилагането на стратегията, като се насърчава участието на по-слабо представения пол. В критериите за избор на проекти, където е уместно, са заложили предимства за проекти, разработени и предложени от жени, с оглед насърчаване постигането на равнопоставеност.

При разработването на рамката за наблюдение на Стратегията за местно развитие е заложен индикатор, с помощта на който ще бъде наблюдаван балансът между представителите на двата пола и резултатите от усилията за равно включване, като се взети под внимание аспектите на различните изисквания за равни възможности на различните групи.

Утвърждаване на принципа на равните възможности.

Включването на всички групи от населението в обхванатата територия ще се гарантира чрез промотирането на стратегията за местно развитие. За особено изолираните групи като ромските общества, ще се положат специални усилия, за да се осигури информация и насоки за подпомагането, предлагано по стратегията.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Наблюдението и оценката на изпълнението на СМР ще се стремят и да гарантират да се спазва принципа на недискриминацията.

Стратегията ще гарантира и равни възможности за хората в неравностойно положение.

Създаване на условия за превенция на дискриминацията

Във всеки проект, където това е приложимо ще се изисква подсилване на аспектите във връзка с равните възможности на групите в неравностойно положение, включително ромското население и хората с увреждания. Ще се насърчава и осигуряването чрез проектите на „нетипична заетост“, възможна при част от уязвимите групи (почасова работа, дистанционна заетост, надомна работа и др.).

Провеждането на информационни дейности, консултирането и подпомагането на потенциалните бенефициенти от територията ще бъде организирано с оглед осигуряване на равен достъп на всички бенефициенти и насърчаване включването на по-слабо представените и/или по-изолирани групи, като процесът и постигнатите резултати ще се наблюдават чрез индикаторите за мониторинг.

Устойчиво развитие (защита на околната среда)

При разработването на Стратегията за местно развитие на МИГ е взето под внимание съществуващото ниво на екологично натоварване на природните елементи на територията (почви, вода, въздух) и чрез мерките се цели запазване и евентуално намаляване, а не увеличаване на степента на екологична натовареност на компонентите на природната среда. Отчитайки това, Стратегията за местно развитие си поставя за цел подобряване качеството на живот на територията на МИГ като стъпва на едно интегрирано разбиране за качество на живот, базирано на концепцията за устойчиво развитие и отразено в палитрата на приоритетите и специфичните цели на стратегията. Предвидените в СМР мерки са насочени към насърчаване на икономическото развитие на територията от една страна, но и насърчаване опазването на околната среда, възстановяването на природното и културно наследство и утвърждаването на местната идентичност.

В този смисъл защитата на околната среда е интегрирана в Стратегията за местно развитие чрез въвеждането на общи изисквания и планирането на директни интервенции.

Съответствие с програмите на Структурните фондове

Прилагането на многофондово финансиране в стратегията за ВОМР на местната инициативна група изисква съгласуване и координация между основния фонд – ЕЗФРСР и предвидените мерки и дейности, финансирани от допълващия Европейски социален фонд.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Координацията между фондовете може да осигури възможност на стратегията за местно развитие да прилага по-интегриран холистичен подход и да разшири своя обхват, за да се справи с различни видове проблеми.

Ключова отличителна черта на многофондовата стратегия е, че тя може да адресира разнородни предизвикателства и различни местни политики, чрез комбинация от мерки, които от една страна се фокусират върху бизнес и инфраструктура, а от друга - предвиждат интервенции за създаване на нови работни места, подобряване на човешкия капитал и развитие на иновативни социални услуги.

Стратегията се фокусира върху три основни стълба: развитие на селските райони, което се финансира от ЕЗФРСР, социално приобщаване и активизиране на пазара на труда, което се финансира от ЕСФ и национално съфинансиране, както и развитие на местна идентичност, което се финансира от комбинация от мерки, финансирани от ЕСФ и ЕЗФРСР.

Важно!

В т. 11 от Формуляра за кандидатстване кандидатите следва да представят информация за съответствието на проектното предложение с посочените принципи. Прилагането на заложените в проекта принципи ще се проследява на етап изпълнение на проектното предложение.

18.Максимален срок за изпълнение на проекта:

Минимален срок- няма.

1. Одобреният проект се изпълнява в срок до 24 месеца, а за проекти, включващи разходи за СМР – в срок до 36 месеца от датата на подписването на административния договор за предоставяне на БФП с РА.
2. Одобреният проект се изпълнява в срок до 36 месеца от датата на получаване от бенефициента на уведомително писмо с решението за съгласуване/отказ за съгласуване на последната по време обществена поръчка за избор на изпълнител по проекта за бенефициенти, които се явяват възложители по чл. 5 и 6 от ЗОП.
3. Крайният срок по т. 1 и 2 е не по-късно от 30 юни 2023 година.

19.Ред за оценяване на концепцията за проектни предложения:

Неприложимо

20.Критерии и методика за оценка на концепциите за проектни предложения:

Неприложимо

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

21. Ред за оценяване на проектните предложения:

Подборът на проектни предложения, финансирани от ЕЗФРСР към стратегия за ВОМР на МИГ, се извършва по условията и реда на раздел I "Подбор на проекти към стратегия за ВОМР" от глава пета от ПМС № 161 на МС от 04.07.2016 г. за определяне на правила за координация между управляващите органи на програмите и местните инициативни групи, и местните инициативни рибарски групи във връзка с изпълнението на Подхода „Водено от общностите местно развитие“ за периода 2014 – 2020 г. (обн., ДВ, бр. 52 от 8.07.2016 г., в сила от 8.07.2016 г., изм. и доп., бр. 32 от 21.04.2017 г., в сила от 21.04.2017 г, посл. изменение от 2018 г.) (ПМС № 161).

Комисия за подбор се назначава от МИГ съгласно разпоредбите на чл. 44, ал. 1 на ПМС 161 от 4 юли 2016 г.

Комисията за подбор на проектни предложения е съставена от: председател без право на глас, секретар без право на глас, нечетен брой членове с право на глас – не по-малко от трима и резервни членове - не по-малко от трима. Членовете на комисията могат да бъдат служители на МИГ, членовете на общото събрание на МИГ и външни експерти - оценители. Председателят и секретарят на комисията не могат да бъдат външни експерти. Не по-малко от 1/3 от членовете с право на глас на КППП са членове на колективния върховен орган на МИГ. Делът на представителите на публичния сектор в комисията не може да превишава 50 на сто от имащите право на глас членове. Външните експерти - оценители се избират при спазване на разпоредбите на чл. 13 от ПМС № 162 от 2016 г. В работата на комисията могат да участват и наблюдатели по предложение на съответния УО и помощник оценители, които не са членове на КППП.

Помощник оценителите са служители на МИГ, или външни експерти – оценители, които подпомагат дейността по оценка и чиято дейност се ограничава до етапите на оценка, определени в заповедта за назначаване на КППП.

Председателят, секретарят и членовете на комисията, както и наблюдателите и помощник – оценители трябва да притежават необходимата квалификация и професионална компетентност за изпълнение на задачите, възложени им със заповедта за назначаване. Те са длъжни да изпълняват задълженията си добросъвестно, обективно и безпристрастно, както и да пазят в тайна обстоятелствата, които са узнали във връзка със своята работа в комисията.

Те не могат:

1. да са в конфликт на интереси по смисъла на чл. 57, параграф 2 от Регламент (ЕС, ЕВРАТОМ) № 966/2012 на Европейския парламент и на Съвета от 25 октомври 2015 г. относно финансовите правила, приложими за общия бюджет на Съюза и за отмяна на Регламент (ЕО, ЕВРАТОМ) № 1605/2002 на Съвета (ОВ, L 298/1 от 26 октомври 2012 г.) с някой от кандидатите или партньорите в процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ;
2. да имат частен интерес по смисъла на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество от предоставянето на безвъзмездна финансова помощ по процедурата
3. да са свързани лица по смисъла на § 1, т. 15 от допълнителните разпоредби на Закона за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобито имущество с

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

кандидат или партньор в процедурата за предоставяне на безвъзмездна помощ;

4. да са лица, които се намират помежду си в йерархична зависимост.

В хода на оценителния процес по аналогия се спазват и ал. 4-9 на чл.16 от ПМС № 162 от 2016 г.

Съгласно чл. 29, ал. 2 от ЗУСЕСИФ оценката при процедура чрез подбор се извършва:

1. Оценяване на всяко проектно предложение, което включва:
  - а) оценка на административното съответствие и допустимостта;
  - б) техническа и финансова оценка;
2. Класиране на одобрените проектни предложения в низходящ ред;
3. Определяне на проектни предложения, за които се предоставя финансиране.

Подбор и одобрение на проектни предложения по всяка мярка от стратегия за ВОМР се извършва в ИСУН 2020 съгласно условията и реда на ПМС № 161. Проверката включва и:

1. проверка за липса на двойно финансиране;
2. проверка за наличие на изкуствено създадени условия;
3. проверка за минимални помощи;
4. посещение на място за заявления, включващи разходи за строително-монтажни работи (когато е приложимо).

Комисията извършва оценка на всички проектни предложения, подадени в определения срок. Оценката на проектите предложения се извършва по критерии и методика, определени в Насоките за кандидатстване.

Критериите не подлежат на изменение по време на провеждането на процедурата. Оценката се извършва в системата ИСУН 2020 и се документира чрез попълването на оценителни таблици. Оценката на проектите предложения включва:

1. Оценка на административното съответствие и допустимостта;
2. Техническа и финансова оценка.

ЕТАП 1: ОЦЕНКА НА АДМИНИСТРАТИВНОТО СЪОТВЕТСТВИЕ И ДОПУСТИМОСТТА

Оценката за административно съответствие и допустимост включва проверка по критериите, описани в „Таблица за оценка на административното съответствие и допустимостта“. В процеса на оценка на административното съответствие и допустимост на проектите предложения по процедурата, ще бъде проверявано дали:

- проектното предложение се отнася за обявената процедура за подбор на проектни предложения;
- са налице всички необходими и приложими документи, представени и попълнени съгласно изискванията, посочени в т. 24 от настоящите Условия за кандидатстване;

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

- въз основа на Формуляра за кандидатстване и представените документи е налице съответствие на кандидатите, проектните дейности и разходите с критериите за допустимост, посочени в Условиата за кандидатстване.

Оценката за административно съответствие и допустимост включва и:

1. Проверка за липса на двойно финансиране;
2. Проверка за наличие на изкуствено създадени условия и/или функционална несамостоятелност на инвестицията;
3. Проверка за минимални/държавни помощи (ако е приложимо);
4. Посещение на място за проектни предложения, включващи разходи за строително-монтажни работи (когато е приложимо).
5. Проверка на основателността на предложените разходи;
6. Оценка на Бизнес плана.

Посещението на място е за проверка на строително-монтажни работи, включени в проектното предложение. Попълненият и подписан Протокол от проверката на място (по образец Приложение № 9б от документите за информация към настоящите условия за кандидатстване) се предоставя на оценителите с право на глас за отразяване на констатираните обстоятелства в съответния раздел на Оценителния лист за АСД.

Проверката на основателността на предложените разходи се извършва по метод, посочен в т.14 от Условиата за кандидатстване, и включва проверки на предложените от кандидатите разходи и свързаните с тях документите /оферти, пазарни проучвания и др./ за наличие на:

1. Недопустими дейности и/или разходи;
2. Несъответствие между предвидените дейности и видовете заложи разходи;
3. Дублиране на разходи;
4. Неспазване на други условия за допустимост от условията за кандидатстване;
5. Несъответствие с правилата за държавни /минимални помощи;
6. Неоснователност на разходите.

Всички констатирани обстоятелства при проверките по т.2 и т.3 се описват в протокола от работата на оценителната комисия и се вземат предвид при извършване на корекции/редукция на разходите.

Оценителната комисия може да извършва корекции в бюджета на проектно предложение, в случай че при оценката се установи:

- а) наличие на недопустими дейности и/или разходи;
- б) несъответствие между предвидените дейности и видовете заложи разходи;
- в) дублиране на разходи;
- г) неспазване на други условия за допустимост от условията за кандидатстване;

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

д) несъответствие с правилата за държавни /минимални помощи;

е) неоснователност на разходите.

Корекциите по б. „б“ и „в“ по-горе се извършват след изискване на допълнителна пояснителна информация от кандидата и проверка на представената от него информация.

Корекциите в бюджета на проекта не могат да водят до:

а) увеличаване на размера или на интензитета на безвъзмездната финансова помощ, предвидени в подаденото проектно предложение;

б) невъзможност за изпълнение на целите на проекта или на проектните дейности;

в) подобряване на качеството на проектното предложение и нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 ЗУСЕСИФ.

Оценката на бизнес плана се извършва по показатели, описани в образеца на бизнес план приложение № 7, и критерии за съответствие на планираните дейности/инвестиции с една или повече от целите на мярката, описани в т.6 от Условиата за кандидатстване.

Обобщените данни от Работния лист за оценка на бизнес плана - Приложение № 9б се попълват в Таблицата за оценка на АСД - Приложение № 9 от документи за информация.

След приключване на оценката на етап АСД, оценителната комисия изготвя Списък на проектните предложения, които не се допускат до техническа и финансова оценка. В списъка се посочват и основанията за недопускане. Списъкът се публикува на интернет страницата на МИГ-„Лясковец – Стражица“ и в ИСУН 2020, а на всеки от кандидатите, включени в списъка, се изпраща уведомително писмо чрез ИСУН.

ЕТАП 2: ТЕХНИЧЕСКА И ФИНАНСОВА ОЦЕНКА

На техническа и финансова оценка подлежат само преминалите административно съответствие и допустимост.

“Техническа и финансова оценка” е оценка по същество на проектните предложения, която се извършва в съответствие с критериите за оценка.

Техническата и финансова оценка на всяко проектно предложение се извършва най-малко от двама членове на комисията, като членовете, представляващи публичния сектор не трябва да са повече от 50%. Те могат да бъдат подпомагани от помощник-оценители.

Окончателната оценка е средноаритметично от оценките на двамата оценители. При разлика между двете оценки от повече от 20 на сто от максималната възможна оценка председателят на комисията възлага оценяването на трето лице – член на комисията с право на глас. Окончателната оценка е средноаритметично от оценката на третото лице и по-близката до неговата от първите две оценки. Окончателната оценка се оформя от оценката на третия оценител само в случаите, когато тя е средноаритметично от оценките на другите двама.

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

Когато проектното предложение е оценено от двама членове на комисията и едната оценка е по-ниска от минимално допустимата оценка за качество по процедурата, а другата оценка – по-голяма или равна на нея, председателят на комисията възлага оценяването на трето лице – член на комисията с право на глас. Окончателната оценка е средноаритметично от оценката на третото лице и сходната с неговата по отношение на праговете от първите две оценки.

При оценката на проектните предложения комисията може да изисква допълнителна пояснителна информация от кандидата, като срокът за представянето ѝ не може да бъде по-кратък от една седмица. Тази възможност не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 от ЗУСЕСИФ.

Когато при оценката на етап АСД се установи липса на документи и/или друга нередовност, комисията изпраща на кандидата уведомление чрез ИСУН 2020 за установените нередовности и определя разумен срок за тяхното отстраняване, който не може да бъде по-кратък от една седмица. За дата на получаване на уведомлението се счита датата на изпращането му в ИСУН 2020. Уведомлението съдържа и информация, че неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата. Отстраняването на нередовностите не може да води до подобряване на качеството на проектното предложение.

Неотстраняването на нередовностите в срок може да доведе до прекратяване на производството по отношение на кандидата, до получаване на по-малък брой точки от проектното предложение или до редуциране на разходи в бюджета на проекта. Изпратеният отговор на въпрос от кандидата се счита за получен от Комисията с изпращането му в ИСУН.

При непредставяне на изискваната допълнителна информация или разяснения в срок, проектното предложение може да бъде отхвърлено само и единствено на това основание или съответно да получи по-малък брой точки. Всяка информация, предоставена извън официално изискваната от Комисията за подбор, не се взема под внимание. Исканията за представяне на допълнителни документи и разяснения се изпращат през ИСУН 2020 чрез електронния профил на кандидата като кандидатът следва да бъде известяван електронно чрез електронния адрес, асоцииран към неговия профил. В тази връзка е необходимо кандидатите да разполагат винаги с достъп до електронния адрес, към който е асоцииран профила в ИСУН 2020. За дата на получаване на искането за документи/информация се счита датата на изпращането му чрез ИСУН 2020. Кандидатът представя допълнителните разяснения и/или документи по електронен път чрез ИСУН 2020.

Техническият процес свързан с представянето на допълнителна информация/документи е описан в Ръководството за потребителя за модул “Е-кандидатстване” в ИСУН 2020 от 14 май 2016 г.

В случай че при оценката на конкретно проектно предложение се установи, че с финансовата помощ, за която се кандидатства, ще бъде надхвърлен прагът на допустимите държавни или минимални помощи, оценителната комисия намалява служебно размера на безвъзмездната финансова помощ до максимално допустимия размер. Тази корекция не може да води до подобряване на качеството на проектното

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

предложение и до нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 ЗУСЕСИФ.

Оценителната комисия може да извършва корекции в бюджета на проектно предложение, в случай че при оценката се установи:

1. наличие на недопустими дейности и/или разходи;
2. несъответствие между предвидените дейности и видовете заложи разходи;
3. дублиране на разходи;
4. неспазване на заложените в Условието за кандидатстване правила или ограничения по отношение на заложи процентни съотношения/прагове на разходите;
5. несъответствие с правилата за държавните или минималните помощи.

Корекциите в бюджета не могат да водят до:

1. увеличаване на размера или на интензитета на безвъзмездната финансова помощ, предвидени в подаденото проектно предложение;
2. невъзможност за изпълнение на целите на проекта или на проектните дейности;
3. подобряване на качеството на проектното предложение и нарушаване на принципите по чл. 29, ал. 1, т. 1 и 2 ЗУСЕСИФ.

Кандидатът се уведомява за извършените корекции по бюджета с поканата по чл. 36, ал. 2 ЗУСЕСИФ.

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от **12** точки като „праг за минимално допустимата оценка за качество на проектните предложения“.

Важно!

Отстраняването на установена нередовност **НЕ** може да води до подобряване на съдържането на проектното предложение.

Важно!

Отстраняването на установена нередовност **НЕ** трябва да допуска създаване на условия и предпоставки за подобряване на съществени елементи в първоначално подаденото проектно предложение, които подлежат на оценка по предварително зададени критерии.

Процедурата по оценка приключва с Оценителен доклад, изготвен в ИСУН 2020 по реда на чл. 44, ал. 3-6 и чл. 45 на ПМС № 161 от 2016 г. Оценителният доклад се одобрява от УС на МИГ в срок до 5 работни дни от приключване на работата на КППП.

МИГ уведомява кандидатите, чиито проектни предложения не са одобрени или са частично одобрени (което е приложимо) в срок до 5 работни дни от одобряване на оценителния доклад от управителния съвет. Всеки кандидат, получил уведомително писмо от МИГ, че проектното му предложение не е одобрено или е частично одобрено,

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

има право да възрази пред ДФЗ в срок до 3 работни дни от датата на получаването на уведомлението.

22. Критерии и методика за оценка на проектните предложения :

Заявленията за подпомагане следва да са в съответствие с действащото българско законодателство в областта на инвестиционното проектиране и разпоредбите на Закона за устройство на територията.

Всички предложения за проекти се проверяват за съответствие с критериите за допустимост. Всички проекти, които отговарят на критериите за допустимост се класират по следните приоритетни критерии, подредени по тежест, като точния брой на точките за всеки приоритетен критерий ще бъде фиксиран в разработената от МИГ методика за оценка при изготвяне на документите за кандидатстване.

Само проектни предложения, преминали успешно оценка на административното съответствие и допустимостта, подлежат на по-нататъшно разглеждане и оценка.

Максималният брой на точки по настоящата процедура е 100.

За да бъде предложено за финансиране едно проектно предложение, общата крайна оценка на етап техническа и финансова оценка трябва да е равна или по-голяма от **12 точки**.

При равен брой точки на проектни предложения, ще се финансира проектното предложение на кандидата, който е осигурил повече работни места по Критерии №5 „Проектът осигурява заетост, вкл. и за жени“ от Таблицата с критерии за оценка на проектите в СВОМР, Критерии за избор и тяхната тежест.

При недостиг на средства за финансиране на всички проектни предложения, които успешно са преминали оценяването, КППП изготвя списък с резервни проекти, подредени в низходящ ред съобразно получените точки.

Техническата и финансова оценка на проектните предложения се извършва съгласно Методология за оценка на проектните предложения, Приложение към Условиата за кандидатстване/Документи за информация.

Важно!

Отстраняването на установена нередовност или неяснота **НЕ** на етап ТФО може да води до подобряване на съдържанието на проектното предложение. Отстраняването на

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

установена нередовност или неяснота **НЕ** трябва да допуска създаване на условия и предпоставки за подобряване на съществени елементи в първоначално подаденото проектно предложение, които подлежат на оценка по предварително зададени критерии.

Важно:

В процеса на техническа и финансова оценка председателят и членовете на комисията осигурява единен подход при прилагане на критериите за подбор, посочени в т.22 „Критерии и методика за оценка на проектни предложения“.

Критерии за избор и тяхната тежест:	Точки	
1. Проектът е представен от собственик (ЕТ) и/или управляващ/представляващ ООД с минимум 25% дялово участие на възраст до 40 години включително.	5 т.	
2. Проектът предвижда инвестиции за развитие производството на крайни продукти, които ще се реализират с цел реклама на територията, насърчават туризма и териториалната идентичност.	5 т.	
3. Проектът е свързан със следните инвестиции/услуги : - Инвестиции в иновации за територията на МИГ – 5 т. - Инвестиции в предоставяне на услуги за населението – 5 т. - Инвестиции в производствена дейност в микропредприятие – 5 т.	15 т.	
4. Проектът е свързан с подобряването на здравни, социални и ветеринарните услуги на територията на МИГ.	5 т.	
5. Проектът осигурява заетост, вкл. и за жени: - до 2 нови работни места – 1; - повече от 2 нови работни места – 3 т.; - включително минимум 2 нови работни места за представители на местните уязвими групи – 7 т.	10 т.	
6. Проектът се явява свързан или допълващ към друг проект към стратегията . Проектът създава модел, механизмите на който осигуряват свързаност между дейности по други мерки на СМР.	10 т.	
7. Проектът предвижда мерки, свързани с опазването на околната среда и иновациите: - Инвестиции за използване на отпадъците, компостиране и др. – 2 т.; - Изграждане на пречитвателни съоръжения – 3 т.; - Проектът включва инвестиции в производства, иновативни за територията – 10 т.;	До 15 т.	
Оценка на бизнесплана и бенефициента:		
8. Опит на бенефициента: Кандидатът има предходен опит по ПРСР.	5 т.	
9. Наличие на осигурено авансово финансиране за проекта: Наличие на документи, доказващи възможност да се финансира 100 % от	5 т.	

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

инвестицията.		
<p>10. Бизнеспланът е реалистичен, добре обоснован и изпълним: Оценка на БП / реалистичност, качество и съвместимост с целите и приоритетите на Стратегията на МИГ.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дейностите по проекта са ясно описани и съответстват на целите на проекта и на целите, обхвата и условията на съответната мярка от СМР – 2 т. - Разработеният бизнес план е реалистичен и отговаря на пазарната конюнктура и тенденции – 2 т. - Стойността на показателя „Нетна настояща стойност” е по голяма от 0 ($NPV > 0$) - 3 т. - Индексът на рентабилност (PI) има стойност по-голяма от 1. ($PI > 1$) – 3 т. 	10 т.	
11. Проектът на бенефициента допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията на МИГ.	10 т.	
12. Проектът на бенефициента е предвидил устойчивост на постигнатите резултати минимум до 2023г.	5 т.	
ОБЩО	100 т.	

Изисквания по критериите за оценка:

За да бъдат присъдени точки на проектното предложение, при извършване на техническа и финансова оценка се проверяват представените доказателства за съответствие или изпълнение на условията/ изискванията по критериите, както следва:

1. Проектът е представен от собственик (ЕТ) и/или управляващ/представляващ ООД с минимум 25% дялово участие на възраст до 40 години включително.

За доказване на съответствие се проверяват предоставените данни на кандидата, Регистър БУЛСТАТ и др. Критерият се присъжда при изпълнение на условието минимум 25% дялово участие на възраст до 40 години включително.

2. Проектът предвижда инвестиции за развитие производството на крайни продукти, които ще се реализират с цел реклама на територията, насърчават туризма и териториалната идентичност.

За доказване на съответствие се проверяват Бизнес план и други представени от кандидата документи, свързани с дейностите и разходите, за чието подпомагане се кандидатства с проектното предложение. Бизнес планът и планираните дейности и инвестиции трябва категорично да доказват, че проектното предложение предвижда развитие производството на крайни продукти, които ще се реализират с цел реклама на територията, насърчават туризма и териториалната идентичност. В териториалната идентичност следва да се разбират местните природни и културни ресурси, както и

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

цялото многообразие от природни дадености, биоразнообразие, водни ресурси; културно-исторически атракции, материалното и нематериално културно наследство на територията на МИГ, вкл. местни обичаи, храни, фолклор и др.

3. Проектът е свързан със следните инвестиции/услуги :

- **Инвестиции в иновации за територията на МИГ :**

Изискване, за да бъдат присъдени точки по критерия:

За целите на прилагане на критерия "Иновации" са: иновативен продукт, произвеждан от предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг, подкрепени с удостоверение за ползван патент и/или удостоверение за полезен модел, внедрена в рамките на четири години преди датата на подаване на проектното предложение. За иновации не се смятат малки промени или подобрения, увеличаване на количеството произвеждана продукция чрез прибавяне на производствени или логистични системи, много близки до вече съществуващи такива, изваждане от употреба на определен процес, само подмяна на дълготрайни материални активи (ДМА) или надграждането им, промени, произтичащи изцяло от промени в цените на производствените фактори, сезонни или други циклични промени, търговия с нови или значително подобрени продукти, както и промени в организацията на работното място или външните отношения, които се основават на организационни методи, които вече се използват в предприятието.

За доказване се проверява съответствието на проектното предложение с поне едно от следните условия:

Допустимите инвестиционни разходи в проектното предложение са насочени към:

- иновативен продукт, произвеждан от микропредприятието, за който са представени удостоверение за ползван патент или удостоверение за полезен модел, издадени от патентно ведомство в рамките на четири години преди датата на подаване на заявлението за подпомагане. За определяне на процентното съотношение се взимат предвид само разходите за въвеждането на иновативния продукт; или
- въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) и маркетинг, за който са представени удостоверение за ползван патент или удостоверение за полезен модел, издадени от патентно ведомство в рамките на четири години преди датата на подаване на заявлението за подпомагане; или
- нова практика, за която са представени удостоверение за ползван патент или удостоверение за полезен модел, издадени от патентно ведомство в рамките на четири години преди датата на подаване на заявлението за подпомагане. За определяне на процентното съотношение се взимат предвид само разходите за въвеждането на нова практика; или
- въвеждане на нова организационна форма, за която са представени удостоверение за ползван патент или удостоверение за полезен модел, издадени от патентно ведомство в рамките на четири години преди датата на подаване на заявлението за подпомагане. За определяне на процентното съотношение се взимат предвид само разходите за въвеждането на новата организационна форма.

- **Инвестиции в предоставяне на услуги за населението :**

Ако във Формуляра за кандидатстване, т.2, секция КИД на проекта е попълнен код по КИД2008, свързан с предоставяне на (вид/ове) услуги за населението като стопанска

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

дейност, се извършва следното:

За доказване на съответствие се проверяват: Бизнес план и други представени от кандидата документи, свързани с дейностите и разходите, за чието подпомагане се кандидатства с проектното предложение. Бизнес планът и планираните дейности и инвестиции трябва категорично да доказват, че проектното предложение предвижда създаване или подобряване на икономическа дейност, свързана с предоставяне на услуги за населението.

- Инвестиции в производствена дейност в микропредприятие:

За доказване на съответствие:

Ако във Формуляра за кандидатстване, т.2, секция КИД на проекта е попълнен код по КИД 2008, свързан с производство на (неземеделски продукт/и), се извършва следното:

Проверка на информацията в Бизнес план, Таблица за допустимите инвестиции и други представени от кандидата документи, свързани с дейностите и разходите, за чието подпомагане се кандидатства с проектното предложение.

За да се удостовери, че проектът е изцяло за производствени дейности, инвестициите трябва да включват производствено оборудване и/или строителство/реконструкция/ремонт на производствени сгради/помещения и/или закупуване на производствен софтуер и всички други инвестиционни разходи, необходими за функционирането на производствения процес и описани в част "Технологична".

Бизнес планът и планираните дейности и инвестиции трябва категорично да доказват, че проектното предложение предвижда създаване или подобряване на производствена икономическа дейност или занаятчийска дейност, свързана с производство на материални продукт/и.

Проектът е свързан с подобряването на здравни, социални и ветеринарните услуги на територията на МИГ.

Точки по критерия се присъждат при проекти с ангажимент, насочен изцяло в описаните кодове по КИД. Присъждат се точки по критерия и при мобилни обекти и/или мобилни средства, свързани с изпълнение на дейностите.

Проектът осигурява заетост, вкл. и за жени:

- до 2 нови работни места – 1;
- повече от 2 нови работни места – 2 т.;
- включително минимум 2 нови работни места за представители на местните уязвими групи – 7 т.

В резултат от изпълнението на проекта, в Бизнес плана - Таблица Б2 "Заетост", кандидатът предвижда разкриване и поддържане на нови работни места. За създадено ново работно място се признава увеличението на броя на средносписъчния персонал на предприятието, наличен към предходната на кандидатстването година, като за присъждане на точки това увеличение е най-малко 1 брой - целогодишно, по трудово правоотношение, на 8 часа работно време.

За доказване на съответствие: Източник на данните за броя работни места на трудово

Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони: Европа инвестира в селските райони

правоотношение, които ще бъдат разкрити в резултат от реализация на дейностите по проекта, са: Таблица Б2 "Заетост" от Бизнес плана; приложения „Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд”, а за новосъздадени предприятия се подава Ведомост за заплати за месеците в периода от вписването в Търговския регистър до деня преди подаване на проектното предложение; приложена Справка-декларация за съществуващия и нает персонал; раздел „Индикатори” от електронния Формуляр за кандидатстване и Формуляра за мониторинг, документи за попълване към Условието за кандидатстване. Данните в посочените документи следва да са идентични. Изпълнението подлежи на проверка в целия период на мониторинг, посочен в поясненията по т.Б 2 от бизнес плана и в административния договор.

Важно! Задължението за поддържане на определения брой персонал се вписва в административния договор за отпускане на безвъзмездна финансова помощ и е за три години след извършване на окончателното плащане по проекта.

Проектът се явява свързан или допълващ към друг проект към стратегията .

Проектът създава модел, механизмите на който осигуряват свързаност между дейности по други мерки на СВОМР.

За доказване на съответствие се проверяват Бизнес план и други представени от кандидата документи, свързани с дейностите и разходите, за чието подпомагане се кандидатства с проектното предложение. Бизнес планът и планираните дейности и инвестиции трябва категорично да доказват, че в проектното предложение е предвиден модел или механизъм за свързаност с друга дейност от мерки от СВОМР.⁴

Проектът предвижда мерки, свързани с опазването на околната среда и иновациите:

- Инвестиции за използване на отпадъците, компостиране и др.

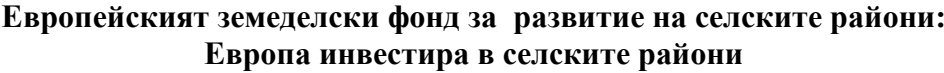
За доказване на съответствие се проверяват Бизнес план и други представени от кандидата документи, свързани с дейностите и разходите, за чието подпомагане се кандидатства с проектното предложение. Бизнес планът и планираните дейности и инвестиции трябва категорично да доказват, че в проектното предложение са предвидени инвестиции за използване на отпадъците, компостиране и др. Проектът следва да включва технологии водещи до намаляване на емисиите съгласно Регламент за прилагане на директива 2009/125/ЕС и инвестиции, свързани с опазване на компонентите на околната среда, включително с намаляване на вредните емисии и отпадъци.

Изграждане на пречитвателни съоръжения:

За доказване на съответствие се проверяват Бизнес план и други представени от кандидата документи, свързани с дейностите и разходите, за чието подпомагане се кандидатства с проектното предложение. Бизнес планът и планираните дейности и инвестиции трябва категорично да доказват, че в проектното предложение са предвидени инвестиции за изграждане на пречитвателни съоръжения и др. Проектът следва да

⁴ Пример 1: проект за туристическа услуга, който показва, че за нейното реализиране ще се ползват ресурси /местни храни и напитки/, произведени от бенефициент с проект към СВОМР.

Пример 2: проект за туризъм, който предвижда участие в съвместен бранд или маркетинг за продукт, създаден от друг бенефициент с проект към СВОМР.

Проектът включва инвестиции в производства, иновативни за територията:

За целите на прилагане на критерия "Иновации" са: иновативен продукт, произвеждан от предприятието, въвеждане на нов производствен процес (машини, съоръжения и оборудване) или нова практика, въвеждане на нова организационна форма, включително маркетинг, подкрепени с удостоверение за ползван патент и/или удостоверение за полезен модел, внедрена в рамките на четири години преди датата на подаване на проектното предложение.

Оценка на бизнесплана и бенефициента:

8. Опит на бенефициента:

Кандидатът има предходен опит по ПРСР.

За доказване на съответствие:

Точки се присъждат в случай, че кандидатът е реализирал проект по Програмата за развитие на селските райони. Необходимо е кандидата да приложи копие на договор по Програмата за развитие на селските райони, както и доказателство, че проекта е реализиран и проекта е отчетен /Копие на заявка за окончателно плащане или Квитанция за прием на заявка за окончателно плащане по проекта/.

Наличие на осигурено авансово финансиране за проекта:

Наличие на документи, доказващи възможност да се финансира 100 % от инвестицията.

За доказване на съответствие:

Копие на документ, доказващ възможност да се осигури авансово плащане по проекта/
 договор за кредит от банка, договор за заем, извлечение от сметка с налични средства/.

Бизнеспланът е реалистичен, добре обоснован и изпълним:

Оценка на БП / реалистичност, качество и съвместимост с целите и приоритетите на Стратегията на МИГ.

Дейностите по проекта са ясно описани и съответстват на целите на проекта и на целите, обхвата и условията на съответната мярка от СМР :

За доказване на съответствие:

Оценява се алгоритъма на описание на дейностите по проекта, които трябва да са ясно и точно описани, като съответстват на целите, обхвата и условията на мярката. Следва да става ясно, че предвидените дейности по проекта са реалистични и водят до постигане на целите, не са извън обхвата на мярката и отговарят на условията на мярката.

Разработеният бизнес план е реалистичен и отговаря на пазарната конюнктура и тенденции :

За доказване на съответствие:

Оценява се реалистичността на разработения бизнес план, който е обоснован въз основа

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

на проучени и мотивирани данни за актуалната пазарна конюнктура в сферата на дейността на кандидата.

- Стойността на показателя „Нетна настояща стойност” е по-голяма от 0 ($NPV > 0$) :
За доказване на съответствие:

Показателите за оценка на ефективността на инвестицията и финансовите показатели доказват подобряване на цялостната дейност на кандидата и икономическата жизнеспособност на проекта.

- Индексът на рентабилност (PI) има стойност по-голяма от 1. ($PI > 1$) :

За доказване на съответствие:

Показателите за оценка на ефективността на инвестицията и финансовите показатели доказват подобряване на цялостната дейност на кандидата и икономическата жизнеспособност на проекта.

Проектът на бенефициента допринася за постигане целите и приоритетите на Стратегията на МИГ.

За доказване на съответствие:

Предоставяната по процедурата безвъзмездна финансова помощ трябва да допринесе за постигането на първата цел от Стратегията за ВОМР на МИГ, а именно: Развитие на конкурентноспособна икономика и селско стопанство, базирани на стимулиране на предприемачеството, разнообразяване на дейностите и въвеждане на иновации в производствата.

Проектът на бенефициента е предвидил устойчивост на постигнатите резултати минимум до 2023г.

За доказване на съответствие:

Проектът трябва да доказва, че е предвидена устойчивост на инвестицията и постигнатите резултати, което ще има принос към дългосрочната визия за територията на МИГ, а именно: Територията на „МИГ Лясковец – Стражица“ – зелена, устойчива и иновативна територия, с насърчаваща среда за предприемаческа активност, стимулираща социалното приобщаване и заетост на населението чрез интегрирано използване на местните ресурси и местната идентичност за повишаване качеството на живот.

23. Начин на подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения :

Проектните предложения по настоящата процедура се подават единствено по електронен път чрез Информационната система за управление и наблюдение на средствата от Европейските структурни и инвестиционни фондове, наричана по-нататък „ИСУН 2020”.

Интернет адресът на модула за електронно кандидатстване на ИСУН 2020 е: <http://eumis2020.government.bg/>

Проектното предложение се състои от:

- електронен формуляр за кандидатстване по образец;

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

- основна информация за проектното предложение по образец,

- документи, посочени в т.24 от настоящите Условия за кандидатстване.

С квалифициран електронен подпис, наричан по-нататък „КЕП“, кандидатът или лице, което представлява кандидата, подписва единствено електронния формуляр, което удостоверява достоверността на всички приложени документи и приложимите декларации. Когато кандидатът се представлява от няколко лица заедно, формулярът се подписва от всяко от тях с КЕП. Когато проектното предложение се подава от упълномощено лице, се прилага изрично нотариално заверено пълномощно и формулярът се подписва с КЕП на упълномощеното лице.

Документите се прилагат към формуляра за кандидатстване във формат „pdf“, „xls“, „xlsx“. Основната информация за проектното предложение се прилага във формат „pdf“, подписан от кандидата и във формат „xls“ или „xlsx“. Оригиналите на документите се съхраняват от кандидата/бенефициента и следва да бъдат представени при поискване.

Документите, приложени към формуляра за кандидатстване, както и тези, представени от кандидатите/бенефициентите в резултат на допълнително искане от КППП, трябва да бъдат представени на български език. Когато оригиналният документ е изготвен на чужд език, той трябва да бъде придружен с превод на български език, извършен от заклет преводач, а когато документът е официален по смисъла на Гражданския процесуален кодекс - да бъде легализиран или с апостил. Когато държавата, от която произхожда документът, е страна по Конвенцията за премахване на изискването за легализация на чуждестранни публични актове, ратифицирана със закон ((обн., ДВ, бр. 47 от 2000 г.), и има договор за правна помощ с Република България, освобождаващ документите от легализация, документът трябва да е представен съгласно режима на двустранния договор.

Кандидатът трябва да посочи електронен адрес, който да е асоцииран към профила на кандидата в ИСУН и не трябва да се променя в периода на кандидатстване и оценка.

Важно!

Кореспонденцията с кандидатите ще се извършва през системата ИСУН 2020 чрез профила на кандидата и асоциирания към него електронен адрес на потребителя. Кандидатите могат да бъдат информирани допълнително за наличието на активна комуникация и чрез факс/телефон/електронна поща. За дата на получаване на уведомлението се счита датата на изпращането му в ИСУН 2020.

Всяка информация, предоставена извън официално изисканата от Оценителната комисия, няма да бъде вземана под внимание. По изключение кандидатът може да предостави информация с уведомителен характер (напр. промяна в адреса за кореспонденция, правноорганизационната форма, лицето, представляващо дружеството и други подобни обстоятелства), която не води до подобряване на първоначалното проектно предложение и

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

се предоставя писмено до МИГ – Лясковец-Стражица и КИПП на хартиен носител. За дата на получаване на кореспонденцията и уведомлението се счита датата на изпращането им чрез ИСУН. Сроковете започват да текат за кандидатите/бенефициентите от изпращането на съответната кореспонденция и уведомление от оценителната комисия в ИСУН.

Важно е кандидатите да разполагат винаги с достъп до имейл адреса, към който е асоцииран профила в ИСУН 2020.

Проектното предложение може да бъде подадено и при липса, но само когато тя се отнася за документи, издавани от други държавни или общински органи и институции, или документи, които не променят качеството на проектното предложение и това изрично е отбелязано срещу съответния документ в т.24 от настоящите Условия. За документите, издавани от други държавни и/или общински органи и институции, към датата на подаване на проектното предложение кандидатът следва да представи писмени доказателства, че е направил искане за издаване от съответния орган.

Допълнителна пояснителна информация или документ от кандидатите относно декларираните обстоятелства и представените документи може да бъде предоставена само по искане на оценителната комисия.

Промени на посочения профил (вкл. промяна на имейл адреса, асоцииран към съответния профил) са недопустими.

До приключването на работата на КППП кандидатът има възможност да оттегли своя формуляр за кандидатстване като подаде писмено искане до Комисията, като това обстоятелство се отбелязва в ИСУН2020 от член на КППП със съответните права.

Важно!

Преди попълването на формуляра, Кандидатът следва да се запознае с Ръководството за потребителя за модул „Е-кандидатстване” в ИСУН от 14 май 2016 г. (Ръководство за подаване на проектни предложения v.5.0) и Ръководството за работа ИСУН, достъпни на адрес <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Home/Manual>.

Помощ, въпроси и отговори - <https://eumis2020.government.bg/bg/s/Help>.

Кандидатът може да използва и следните видео-ръководства:

- „Регистрация на профил“ на електронен адрес:

<https://www.youtube.com/watch?v=-yFYWpsnT54>

- „Създаване на формуляр“ на електронен адрес:

<https://www.youtube.com/watch?v=pX7nhlxmJAI&t=2s>

С детайли относно подписването с електронен подпис на проектно предложение и подаването му, кандидатът може да използва видео-ръководство „Подписване на проект с КЕП“, достъпно на електронен адрес: https://www.youtube.com/watch?v=__rq_vJCi7A

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

24.Списък на документите, които се подават на етап кандидатстване :

Основни документи:

Важно:

За неприложимите документи, кандидатът попълва и прилага Декларация за неприложимост на документ/и, подписана и сканирана във формат „pdf“.

С Квалифициран електронен подпис /КЕП/ се подписва само Формулярът за кандидатстване. В случай, че се прилага нотариално заверено пълномощно за подаването на проектното предложение, то също се подписва - с КЕП на упълномощеното лице.

Документи, доказващи административното съответствие и допустимостта:

24.1. Общи документи

Формулярът за кандидатстване е попълнен електронно в ИСУН2020 и подписан с КЕП.

1. Основната информация за проектното предложение (Приложение № 1) във формат „xls“ или „xlsx“, а когато проектното предложение се подава от упълномощено лице - и във формат „pdf“ или „jpg“, подписана от кандидата и сканирана.
2. Нотариално заверено изрично пълномощно (в случай че проектното предложение не се подава лично от кандидата), подписано с КЕП на упълномощеното лице. Представя се във формат „pdf“.
3. Таблица за допустимите инвестиции, подписана от кандидата и сканирана, както и във формат „xls“ или „xlsx“ (по образец, Приложение № 2 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“ и „xls“ или „xlsx“.
4. Декларация данни НСИ съгласно Приложение № 8 към чл. 24, ал. 1, т. 21 от Наредба № 22 (по образец, Приложение №3 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.
5. Декларация по чл. 19 и 20 от Закона за защита на личните данни съгласно Приложение № 12 към чл. 47, ал. 2, т. 2 от Наредба № 22 (по образец, Приложение №4 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.
6. Документ, издаден от обслужващата банка за банковата сметка на кандидата. Представя се във формат „pdf“.
7. Свидетелство за съдимост на всички лица, с право да представляват кандидата (независимо от това дали заедно и/или поотделно, и/или по друг начин), издадено не по-рано от 3 месеца преди датата на представянето му - оригинал или копие, заверено от кандидата. Представя се във формат „pdf“.
8. Удостоверение издадено от Национална агенция по приходите, че кандидатът няма просрочени задължения, издадено не по-рано от 1 месец преди датата на подаване на проекта. Представя се във формат „pdf“.
9. Декларация от представляващия/те кандидата съгласно Приложение № 6 към чл.

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

- 24, ал. 1, т. 8 от Наредба № 22/2015 г. (по образец, Приложение № 5 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.
10. Декларация за липса или наличие на двойно финансиране по проекта от представляващия/те кандидата (по образец, Приложение № 6 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.
11. Декларация за нередности от представляващия/те кандидата (по образец, Приложение № 7 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.
12. Бизнес план (по образец, Приложение № 7а от документите за попълване) с подпис/и, печат на всяка страница и сканиран. Представя се във формат „pdf“.
13. Таблици на бизнес плана (по образец, Приложение № 7б от документите за попълване). Представят се във формат „xls“ или „xlsx“.
14. Декларация по чл. 4а, ал. 1 ЗМСП (по образец, утвърден от министъра на икономиката и енергетиката, Приложение № 8а и Справка Приложение № 8б от документи за попълване) с подпис/и, печат и сканирани. Представят се във формат „pdf“.
15. Декларация за липса на изкуствено създадени условия и/или наличие на функционална несамостоятелност от кандидата (по образец, Приложение № 9 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.
16. Декларация минимални и държавни помощи (по образец приложение №11 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.
17. Решение или друг приложим документ, издадени по реда на Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и/или Закона за водите (което е приложимо). Представя се във формат „pdf“.
18. Лицензи, разрешения и/или документ, удостоверяващ регистрацията за дейностите и инвестициите по проекта, за които се изисква лицензиране, разрешение и/или регистрация за извършване на дейността/инвестицията съгласно българското законодателство (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.
19. Решение на компетентния орган на юридическото лице за кандидатстване по реда на настоящите указания (или на физическото лице, регистрирано по Закона за занаятите). Представя се във формат „pdf“.
20. Отчет за приходи и разходи за предходната финансова година или за последен приключен междинен период. (Представя се от кандидати, регистрирани в годината на кандидатстване или ако отчетът за предходната година не е публикуван в Търговския регистър.) Представя се във формат „pdf“.
21. Инвентарна книга към датата на подаване на проектното предложение с разбивка по вид на актив, дата и цена на придобиване. Представя се във формат „pdf“.
22. Справка за дълготрайни материални активи – приложение към счетоводния баланс, към датата на подаване на проектното предложение. Представя се във формат „pdf“.
23. Формуляр за мониторинг по подмярка 19.2 "Прилагане на операции в рамките на стратегии за ВОМР" (по образец, Приложение №13 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.
24. Фактури, придружени с платежни нареждания, за извършени преди подаване на

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

проектното предложение разходи за подготовката му, ведно с банкови извлечения. Представят се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

25. Договор за финансов лизинг с приложен към него погасителен план за изплащане на лизинговите вноски (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

26. Предварителни или окончателни договори за строителство, услуги и доставки – обект на инвестицията (когато е приложимо). Представят се във формат „pdf“. Към договор за строително-монтажни работи се прилагат Количествено-стойностни сметки. Представят се във формат „pdf“ и „xls“ или „xlsx“.

27. **Една оферта**, и/или извлечение от каталог на производител/доставчик/строител и/или проучване в интернет за всяка отделна инвестиция в дълготрайни активи, **в случай че разходът е включен в Списък с референтни цени на ДФЗ**. Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

28. Най-малко три съпоставими независими оферти, ведно с отправено от кандидата **Запитване за оферта**, за разход/и, **невключен/и в Списъка с референтни разходи на ДФЗ**. Представят се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

29. Решение на кандидата за избор на доставчик/изпълнител *(когато е приложимо)*, а когато избраната оферта не е с най-ниска цена – се прилага и писмена Обосновка за мотивите, обусловили избора *(когато е приложимо)*. Представя/т се във формат „pdf“.

Необходимо е кандидатите да проведат процедура за избор на изпълнител по реда на ПМС № 160 или по Закона за обществените поръчки след сключване на договор за предоставяне на финансова помощ. В случаите, когато оферентите са чуждестранни лица, следва да представят документ за правосубектност, съгласно Националното им законодателство. Представя се във формат “pdf” или “jpg”;

24.2. Допълнителни общи документи, в зависимост от вида на кандидата/проекта:

30. Декларация за изчисление на минималния стандартен производствен обем на стопанството през текущата стопанска година към момента на кандидатстване (по образец, Приложение №10 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

31. Регистрационна карта, издадена по реда на наредбата по § 4 ЗПЗП, и анкетни формуляри към нея с приложен Опис на животните, когато в изчисляването на стандартния производствен обем участват животни. Представя /т се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

32. Документ за собственост или ползване на земята или заповеди по чл. 37в, ал. 4, 10 и 12 ЗСПЗЗ, която участва при изчисляването на минималния стандартен производствен обем. Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

33. Документ за регистрация на физическо лице по Закона за занаятите (когато е

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

приложимо). Представя се във формат „pdf“.

34. Свидетелство за калфа или майсторско свидетелство, или свидетелство за придобита II или III степен на професионална квалификация в институции от системата на професионалното образование и обучение или диплома за висше образование, съответстващо на занаята, който иска да упражнява.(когато е приложимо)

35. Документ (писмо, справка), издаден/и на кандидата от Общинска администрация **гр.Лясковец или община Стражица**, и съдържащ информация за реализирани/отчетени нощувки, съгласно Регистъра на гр.Лясковец или община Стражица за отчитането на брой нощувки в туристическите обекти на територията на община Лясковец и община Стражица за предходен отчетен период (за 12 месеца преди датата на кандидатстване или за предходната календарна година).(приложимо за кандидати с проекти за туризъм и места за настаняване)

24.3. Документи за представяне към проектни предложения, които включват:

А. Строително-монтажни работи: строителство, реконструкция, ремонт, рехабилитация (когато е приложимо):

36. Документ за собственост на земя и/или друг вид недвижим имот, обект на инвестицията, или документ за учредено право на строеж върху имота или документ за ползване върху имота (което е приложимо). Представя се във формат „pdf“ .

37. Одобрен инвестиционен проект във фаза "Технически проект" или "Работен проект или Архитектурно заснемане на обекта/съоръжението и/или Архитектурен план на сградата, съоръжението, обекта (което е приложимо). Инвестиционните проекти, които включват обекти недвижими културни ценности, се съгласуват с Министерството на културата по реда на ЗКН. Представят се във формат „pdf“ .

38. Разрешение за строеж или Становище на главния архитект, че строежът не се нуждае от разрешение за строеж (което е приложимо). Представя се във формат „pdf“ .

39. Подробни количествени сметки за предвидените строително-монтажни работи, заверени от правоспособно лице. Представят се във формат „pdf“.(когато е приложимо)

40. Разрешение за поставяне (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

Б. За проекти, включващи машини, съоръжения, оборудване и обзавеждане:

41. Документ за собственост на недвижим имот, където ще бъде извършена инвестицията, или документ за ползване върху имота (което е приложимо). Представя се във формат „pdf“ .

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

42. Технологичен проект ведно със схема и описание на технологичния процес (когато е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

43. Техническа спецификация за: машина, съоръжение, оборудване и обзавеждане. Представя се във формат „pdf“.(когато е приложимо)

В. Проекти, включващи инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници (когато е приложимо):

44. Одобрен технически/технологичен проект, придружен от предпроектно проучване - за инвестиции за производство на енергия от възобновяеми енергийни източници. Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

45. Декларация за наличието на суровини за периода на изпълнение на бизнес плана при производство на електроенергия от биомаса и/или при производство на биоенергия. (по образец, Приложение №12 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

46. Анализ, удостоверяващ подобряването на енергийната ефективност в предприятието. Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

24.4. Специфични документи, доказващи съответствие с критериите за подбор:

47. Удостоверение за ползван патент и/или удостоверение за полезен модел или доказателство за внедряване на иновации, за създаване на нов продукт или услуга . Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

48.Удостоверение от НСИ за определяне на кода на основната и допълнителните икономически дейности на кандидата за 2017 г. Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

49. Документ, издаден от производителя, удостоверяващ съответствието с изискванията на Регламент (ЕС) 2015/1189 на Комисията от 28 април 2015 г. за прилагане на Директива 2009/125/ЕО на Европейския парламент и на Съвета по отношение на изискванията за екопроектиране на котли на твърдо гориво (ОВ L 193, 21 юли 2014 г.). Представя се във формат „pdf“. (когато е приложимо)

50. Справка за съществуващия и нает персонал към края на предходната спрямо кандидатстването календарна година (по образец, Приложение №15 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

51. Отчет за заетите лица, средствата за работна заплата и други разходи за труд или Ведомост за заплати (което е приложимо). Представя се във формат „pdf“.

24.5. Други документи

52. Декларация за неприложимост на документ/и (по образец Приложение №17 от документи за попълване). Представя се във формат „pdf“.

25. Начален и краен срок за подаване на проектните предложения :

Ще се прилага процедура на подбор на проекти с няколко крайни срока за кандидатстване:

Първият краен срок за подаване на проектните предложения е до 6 януари **2019 г. 17.00** часа.

Размер на БФП по първи прием – 600 000 лв

Вторият краен срок за подаване на проектните предложения е до 26 март **2019г., 17.00** часа.

Размер на БФП по втори прием – остатъчни средства след първи прием.

Важно:

Всяко проектно предложение, което е подадено след крайния срок, ще бъде отхвърлено и няма да бъде разглеждано по настоящата покана.

Няма ограничение за броя на проектните предложени, които може да подаде един кандидат по настоящата процедура за набиране на проектни предложения.

26. Адрес за подаване на проектните предложения/концепциите за проектни предложения :

Подаването на проектното предложение по настоящата процедура се извършва изцяло по електронен път чрез попълване на уеб базиран формуляр за кандидатстване и подаване на формуляра и придружителните документи чрез Информационната система за управление и наблюдение на Структурните инструменти на ЕС в България (ИСУН 2020), чрез модула „Е-кандидатстване“ на следния интернет адрес: <https://eumis2020.government.bg> , лично от законния представител на кандидата или от упълномощено от него лице .

27. Допълнителни въпроси и разяснения във връзка с Условието за кандидатстване:

На e-mail: m6.4.1_mig@abv.bg, като ясно се посочва номера на поканата за набиране на предложения, могат да се задават въпроси и да се искат допълнителни разяснения, в срок до **ТРИ** седмици преди крайния срок за подаване на проектни предложения.

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

Писмени разяснения ще бъдат дадени в срок до **ДВЕ** седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.

С оглед осигуряване равнопоставено третиране на кандидатите, МИГ – Лясковец-Стражица да дава разяснения, които съдържат становище относно качеството на конкретно проектно предложение. Разясненията се дават по отношение на условията за кандидатстване и са задължителни за всички кандидати.

Въпросите и разясненията ще бъдат публикувани на интернет страницата на МИГ – Лясковец-Стражица : <http://www.mig-zaedno.eu>, <https://eumis2020.government.bg>. в 10-дневен срок от получаването им, но не по-късно от две седмици преди изтичането на срока за кандидатстване.

Важно!

Няма да бъдат предоставяни отговори на въпроси, зададени по телефона. Няма да бъдат изпращани индивидуални отговори на зададени от кандидатите по процедурата въпроси.

Важно!

В т. 11 от Формуляра за кандидатстване е необходимо кандидатите да попълнят следната допълнителна информация, необходима за оценка на проектното предложение:

- Информация по чл. 46, ал.6 от Наредба №22 от 14.12.2015г.

Необходима информация за издаване на уникален регистрационен номер от Държавен фонд „Земеделие“.

Важно!

1. Съответствието с критериите за подбор на проектите се преценява към датата на подаване на проектното предложение съобразно приложените към него документи.
2. В случай, че изпълнението на условията по критериите е станало основание за класиране на кандидата пред други кандидати по настоящите Условия за кандидатстване, той се задължава да поддържа съответствие с критериите в срока на мониторинг – 5 години след извършване на окончателното плащане, с изключение на критериите за брой население, което ще се възползва от услугата.
3. МИГ си запазва правото да извършва промени в Условията за кандидатстване в съответствие с разпоредбите на чл. 26, ал.7 от ЗУСЕСИФ.

Важно!

Процедура за уведомяване на неодобриени и одобрени кандидати и сключване на административни договори за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ:

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

1. Оценителният доклад от работата на КППП се одобрява от Управителния съвет на МИГ – Лясковец-Стражица в срок до 5 работни дни от приключване на работата на оценителната комисията.
2. МИГ-Лясковец-Стражица уведомява кандидатите, чиито проектни предложения не са одобрени или са частично одобрени (където е приложимо) чрез Уведомителното писмо, изпратено чрез системата ИСУН 2020, в срок до 5 работни дни от одобряване на оценителния доклад от Управителния съвет на МИГ-Лясковец-Стражица.
3. За дата на получаване на уведомлението се счита, датата посочена в ИСУН - датата на която е изпратено съобщението.

Важно!

Процедура за възражения относно оценката на МИГ:

1. Всеки кандидат, получил уведомително писмо от МИГ-Лясковец-Стражица, че проектното му предложение не е одобрено или че е частично одобрено, има право да възрази пред ДФЗ - РА, в срок до 3 работни дни от датата на получаването на уведомлението.
  2. Възражението се подава на хартиен носител до ДФЗ - РА, подписано от представляващия кандидата лица или упълномощено лице. В случая на упълномощаване, към възражението следва да се представи и нотариално заверено пълномощно. В случай, че кандидатът се представлява заедно от няколко лица, възражението се подписва от всички представляващи.
  3. Възражение може да се подава само срещу предложението на оценителната комисия за неодобрение или частично одобрение на съответното проектно предложение. С подаване на възражението не могат да се представят нови документи, които не са били част от първоначално представеното проектно предложение и/или допълнително изискана от оценителната комисия на съответния етап документация. Не се разглеждат възражения, които са подадени извън регламентирания срок или от лица, различни от представляващите кандидата или упълномощени лица. За дата на подаване на възражението се счита датата на пощенското клеймо.
  3. ДФЗ - РА се произнася по основателността на възражението, като:
    - (1). връща проектното предложение за повторно извършване на процедурата по оценка;
    - (2). потвърждава предварителното решение на МИГ-Лясковец-Стражица.
- ДФЗ – РА уведомява кандидатите за основателността на техните възражения по реда на чл. 61 от Административно процесуалния кодекс.

Важно!

Ред за разглеждане на проектни предложения от ДФЗ - РА и уведомяване относно

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

решението :

1. Държавен фонд "Земеделие" извършва проверка за спазване на процедурата по подбор на проектни предложения от МИГ.
2. За одобрените от ДФЗ процедури на МИГ, ДФЗ - РА прави окончателна проверка за допустимост и за съответствие на предложените за финансиране проектни предложения с европейското право и националните правила, ПРСР 2014 - 2020 г. и със стратегията за ВОМР, с правилата за държавни помощи, включително извършва проверка за двойно финансиране, за основателност на предложените за финансиране разходи и други.
3. За резултата от проверките по т. 1 и т.2, ДФЗ - РА изготвя доклад, който се изпраща и на ръководителя на УО на ПРСР 2014 - 2020 г. и на МИГ за информация.
4. Изпълнителният директор на ДФЗ - РА издава заповед с решение за предоставяне на финансова помощ, която се съобщава по реда на Административнопроцесуалния кодекс на МИГ, на кандидата и на УО на ПРСР 2014 - 2020 г.

МИГ „Лясковец-Стражица“ си запазва правото да извършва промени в Условиата за кандидатстване в съответствие с разпоредбите на чл. 26, ал.7 от ЗУСЕСИФ

28.Приложения към Условиата за кандидатстване :

Документи за попълване:

- ✓ Приложение № 1 – Основна информация за проектното предложение
- ✓ Приложение № 2 – Таблица ТДИ
- ✓ Приложение № 3 - Декларация данни НСИ.
- ✓ Приложение № 4 – Декларация Приложение № 12 към чл.47, ал.2, т.2 от Наредба 22/2015г.
- ✓ Приложение № 5 – Декларация Приложение № 6 към чл. 24, ал. 1, т. 8 на Наредба 22/2015г.
- ✓ Приложение № 6 – Декларация за липса или наличие на двойно финансиране по проекта.
- ✓ Приложение № 7 – Декларация за нередности.
- ✓ Приложение № 7 а – Бизнес план по мярка 19.2 – образец във формат „doc”.
- ✓ Приложение № 7 б – Таблицы към бизнес плана - образец във формат „xls”.
- ✓ Приложение № 8 а – Декларация по чл.3 и чл.4 от Закона за малките и средни предприятия.
- ✓ Приложение № 8 б – Справка за обобщените параметри на предприятието, което подава декларация по чл.3 и чл. 4 от ЗМСП.
- ✓ Приложение № 9 - Декларация за липса на изкуствено създадени условия и/или наличие на функционална несамостоятелност.

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

- ✓ Приложение № 10 – Декларация за изчисление на минималния стандартен производствен обем (СПО) на стопанството към датата на подаване на заявлението за подпомагане.
- ✓ Приложение № 11 – Декларация за минимални и държавни помощи.
- ✓ Приложение №11а – Указания за попълване на декларация Приложение №11
- ✓ Приложение № 12 – Декларация за наличието на суровини за периода на изпълнение на бизнес плана при производство на електроенергия от биомаса и/или при производство на биоенергия.
- ✓ Приложение № 13 – Формуляр за мониторинг по подмярка 19.2. от ПРСР 2014-2020.
- ✓ Приложение № 14 – Количествено-стойностна сметка.
- ✓ Приложение № 15 – Справка за съществуващия и нает персонал.
- ✓ Приложение № 16 – Запитване за оферта.
- ✓ Приложение № 17 - Декларация за неприложимите документи.

Приложения „Документи за информация”:

- ✓ Приложение № 1 – Използвани съкращения и основни дефиниции/определения.
- ✓ Приложение № 2 – Указания за попълване на формуляр за кандидатстване чрез ИСУН2020.
- ✓ Приложение № 3 – Указания за попълване на Декларацията по чл. 3 и чл. 4 от ЗМСП.
- ✓ Приложение № 4 – Таблица за изчисляване на икономическия размер (СПО) на земеделските стопанства .
- ✓ Приложение № 5 – Инструкция за попълване на Таблица за изчисляване на икономическия размер (СПО) на земеделските стопанства.
- ✓ Приложение № 6 – Списък с наименованията на активите, дейностите и услугите, за които ДФ „Земеделие” има определени референтни разходи.
- ✓ Приложение № 7 – Списък по член 38 от Договора за функционирането на Европейския съюз и работни операции по първична преработка на памук – Приложение I към ДФЕС.
- ✓ Приложение № 8 – Таблица за оценка на административно съответствие и допустимост.
- ✓ Приложения № 9 – Образец на Доклад/протокол от посещение на място;
- ✓ Приложение № 10 – Работен лист за оценка на бизнес плана.
- ✓ Приложение № 11 – Таблица за техническа и финансова оценка.

Приложения „Документи за изпълнение”:

- ✓ Приложение №1: Документи за междинно и окончателно плащане;
- ✓ Приложение №2: Декларация от кандидата за отсъствие на обстоятелствата по

**Европейският земеделски фонд за развитие на селските райони:
Европа инвестира в селските райони**

чл. 25, ал. 2 от ЗУСЕСИФ;

- ✓ Приложение №3: Декларация ДДС;
- ✓ Приложение №4: Декларация за опазване на околната среда;
- ✓ Приложение №5: Декларация за съответствие с действащи стандарти;
- ✓ Приложение №7: Декларация за липса на двойно финансиране;
- ✓ Приложение №8: Заявление за достъп до ИСУН 2020;
- ✓ Приложение №9: Административен договор;
- ✓ Приложение №10: Условия за изпълнение
- ✓ Приложение № 11 – Формуляр за мониторинг по подмярка 19.2. от ПРСР 2014-2020.